

Застрахователно Дружество ДаллБогг
бул. Г.М. Димитров едно, 1172 София, България
Тел.: 0700 16 406
info@dallbogg.com, www.dallbogg.com

ОТЧЕТ

ЗА ПЛАТЕЖОСПОСОБНОСТТА И ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ

НА

„ЗАД ДАЛЛБОГГ: ЖИВОТ И ЗДРАВЕ” АД

към 31.12.2023 г.

Съдържание:

Резюме	4
А. Дейност и резултати.....	5
А.1 Дейност	5
А.2 Резултати от подписваческа дейност	12
А.3 Резултати от инвестиции.....	13
А.4 Резултати от други дейности	14
А.5 Друга информация.....	14
Б. Система на управление.....	15
Б.1 Обща информация относно системата на управление	15
Б.2 Изисквания за квалификация и надеждност	25
Б.3 Система за управление на риска, включително собствена оценка на риска и платежоспособността	28
Б.4 Система за вътрешен контрол.....	32
Б.5 Функция за вътрешен одит.....	33
Б.6 Актюерска функция	39
Б.7 Възлагане на дейности на външни изпълнители.....	40
Б.8 Друга информация	42
В. Рисков профил	42
В.1 Подписвачески риск	42
В.2 Пазарен риск.....	43
В.3 Риск от неизпълнение от страна на контрагента	46
В.4 Ликвиден риск.....	48
В.5 Операционен риск.....	48
В.6 Други значителни рискове	50
В.7 Друга информация	52
Г. Оценка за целите на платежоспособността	52
Г.1 Активи	52
Г.2 Технически резерви.....	58
Г.3 Други пасиви.....	63
Г.4 Алтернативни методи за оценка	65

Г.5 Друга информация	66
Д. Управление на капитала	66
Д.1 Собствени средства.....	66
Д.2 Капиталово изискване за платежоспособност и минимално капиталово изискване	68
Д.3 Използване на подмодула на риска, свързан с акции, основаващ се на срока, при изчисляването на капиталовото изискване за платежоспособност	72
Д.4 Разлики между стандартната формула и всеки използван вътрешен модел.....	72
Д.5 Нарушения на минималното капиталово изискване и нарушения на капиталовото изискване за платежоспособност	72
Д.6 Друга информация	72

Резюме

Настоящият отчет за платежоспособността и финансовото състояние на „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве“ АД („Дружеството“) е изготвен в съответствие с изискванията за публично оповестяване съгласно Директива 2009/138/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, влязла в сила от 01.01.2016 г., („Директивата“) и Делегиран регламент (ЕС) 2015/35 на Комисията от 10 октомври 2014 година за допълнение на Директива 2009/138/ЕО („Регламента“). Докладът обхваща дейността и резултатите на „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве“ АД, системата на управление, рисковия профил на Дружеството, информация относно собствените средства, както и оценка за целите на платежоспособността.

„ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве“ АД притежава лиценз за извършване на застрахователна дейност по класовете общо застраховане, описани в т. А.1 Дейност. Основен дял в портфейла на Дружеството заемат автомобилното застраховане и гаранционното застраховане.

В Директива 2009/138/ЕО са заложиени изисквания, целящи подобряване на системата на управление. В съответствие с това, „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве“ АД имплементира вътрешни политики и правила, за да усъвършенства процесите в Дружеството и дейността на ключовите звена съгласно Платежоспособност II.

През 2023 г. Дружеството реализира брутен премиен приход в размер на 324 293 хил. лв. С цел ограничаване на възможните загуби по линиите на бизнес с висока рискова експозиция, „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве“ АД е страна по договори за презастраховане с високо оценени презастрахователи от агенции за кредитна оценка с доказана репутация. Активите на Дружеството, оценени съгласно чл. 75 на Директивата, нарастват до 389 712 хил. лв. към 31.12.2023 г. от 310 190 хил. лв. година по-рано.

Дружеството прилага стандартната формула за определяне на капиталовото изискване на платежоспособност („КИП“) и минималното капиталово изискване („МКИ“), които към 31.12.2023 г. са съответно в размер на 82 568 хил. лв. и 34 124 хил. лв. „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве“ АД разполага с допустими собствени средства за

покритие на КИП и МКИ на стойност 90 661 хил. лв.. Коефициентът на покритие на КИП е 109.80 %. Покритието на МКИ е 265.68 %. В „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве“ АД се извършва активно управление на капитала, основано на анализи и оценки на рисковете, на които е изложено Дружеството. Прогнозата на „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве“ АД е капиталовата позиция да остане стабилна и постепенно да се подобрява през 2024 г. на фона на очакванията за постепенно нормализиране на нивата на инфлацията. Несигурност в очакванията поражда изходът от кризата във връзка с водените от Руската федерация военни действия на територията на Украйна, ескалацията на конфликта в ивицата Газа, както и напрежението между Израел и Иран.

А. Дейност и резултати

А.1 Дейност

Наименование и правна форма

„Застрахователно акционерно дружество ДаллБогг: Живот и Здраве“ е акционерно дружество, което упражнява дейността си съгласно законодателството на Република България. Дружеството е учредено в Република България.

Седалището и адресът на управление на Дружеството са:

Република България,
гр. София 1172, бул. “Г.М. Димитров” № 1
Телефон: (+359) 0700 16 406
Електронна страница в Интернет: www.dallbogg.com
e-mail: info@dallbogg.com

Наименование и координати за връзка на надзорния орган

Застрахователната дейност има лицензионен режим и се регулира от Комисията за финансов надзор (КФН). Комисията за финансов надзор отговаря за финансовия надзор върху „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве“ АД (Дружеството). Координатите за връзка на КФН са:

1000 София, ул. "Будапеща" 16
централа: 02 9404 999
факс: 02 9404 606
e-mail: delovodstvo@fsc.bg

Наименование и координати за връзка на външните одитори

Съгласно чл. 101 от Кодекса за застраховане годишните финансови отчети на застраховател, както и годишни справки, доклади и приложения по чл. 126, ал. 1 се проверяват и заверяват от специализирано одиторско предприятие, което е регистриран одитор съгласно Закона за независимия финансов одит. Финансовите отчети, справки, доклади и приложения на Дружеството за 2023 г. се одитират съвместно от 2 одиторски дружества: „Мазарс“ ООД, ЕИК 204638408 и "Ековис Одит България" ООД, ЕИК 131039504. Координатите за връзка на външните одитори съответно са:

„Мазарс“ ООД (рег. № 169)

1000 София, ул. "Московска" № 3
Телефон: 0888 402 396
Електронна страница в Интернет: mazars.bg
e-mail: info@mazars.bg

"Ековис Одит България" ООД (рег. № 114)

1606 София, ж.к. Красно село, бул. „Генерал Едуард И. Тотлебен“ № 71-73, вх.
Бизнес център, ет. 5, ап. офис 1
Телефон: 02 958 60 40
Електронна страница в Интернет: ecovisbg.com
e-mail: info@ecovis.bg

Описание на притежателите на квалифицирани участия

Съгласно чл. 68, ал. 3 от Кодекса за застраховане притежателите на квалифицирани участия в „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве“ АД са физически и юридически лица, които притежават 10 или повече от 10 на сто от капитала или от

правата на глас или е възможно да упражняват значително влияние върху ръководството на Дружеството. Към 31.12.2023 г. (като не са настъпвали промени през 2023 г.) това са:

Търговска Лига – Глобален Аптечен Център АД, ЕИК 030276307 – 86 %
Тихомир Димитров Каменов – 10 %

Позиция в правната структура на групата

„ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД е част от групата на Търговска Лига – Глобален Аптечен Център АД, ЕИК 030276307.

Основни видове дейност и основни географски области

„ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД е учредено и осъществява дейността си на територията на Република България. Дружеството упражнява дейност и по силата на свободата на предоставяне на услуги („FOS“) на териториите на Република Гърция, Република Италия, Кралство Испания, Република Полша и Румъния.

Предметът на дейност на „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД е застраховане, като Дружеството извършва следните видове застраховки по общо застраховане:

- Застраховане във връзка с медицински разходи;
- Застраховане във връзка със защита на доходите;
- Застраховане във връзка с обезщетение на работниците;
- Застраховане на гражданска отговорност във връзка с моторни превозни средства;
- Друго застраховане във връзка с моторни превозни средства;
- Морско, авиационно и транспортно застраховане;
- Имуществено застраховане срещу пожар и други бедствия;
- Застраховане във връзка с обща гражданска отговорност;
- Кредитно и гаранционно застраховане;
- Оказване на помощ;

Застраховане на гражданска отговорност във връзка с моторни превозни средства

Застраховката покрива гражданската отговорност на застрахованите физически и юридически лица, свързана с притежаването и/или използването на МПС, за причинените от тях имуществени и неимуществени вреди на трети лица. Застраховката е задължителна за всеки собственик на МПС и е валидна за територията на всички държави-членки на Европейския съюз и държавите-членки на споразумението „Зелена карта“. Застраховка „Гражданска отговорност във връзка с моторни превозни средства“ заема дял от 88.50 % в премийния приход на Дружеството. Към края на 2023 г. броят на действащите полици, сключени на териториите на България, Гърция, Италия и Полша, е 742 030.

Друго застраховане във връзка с моторни превозни средства

Застраховка „Друго застраховане във връзка с моторни превозни средства“, известна като застраховка „Автокаско“ заема дял от 0.55 % в премийния приход на Дружеството. Застраховката покрива следните рискове върху моторни превозни средства: пожар или експлозия на превозно средство; природни бедствия; пътно-транспортно произшествие; злоумишлени действия на трети лица; кражба на цялото МПС; грабеж на цялото МПС; умишлен палеж или взривяване.

Имуществено застраховане срещу пожар и други бедствия

Обект на покритие са основно имущества на физически и юридически лица и селскостопански култури. Покриват се всички щети, настъпили вследствие на: земетресение; пожар; мълния /гръм/; буря; градушка; проливен дъжд; наводнение вследствие на природни бедствия; измръзване /замърсяване/; свличане и срутване на земни пластове; увреждане от действието на подпочвени води и действието на морски вълни; кражба чрез взлом; грабеж, злоумишлени действия на трети лица и други. При селскостопанските култури се покриват рисковете градушка, буря, проливен дъжд, пожар, осланяване, наводнение, измръзване и други.

Покриват се също така рискове, свързани с увреждането на притежаваните от физически и юридически лица недвижима собственост, машини и оборудване, краткотрайни материални активи, чужди имущества, както и извършените от

застрахования разходи за ограничаване или намаляване на размера на щетите върху застрахованото имущество в резултат на настъпило застрахователно събитие.

Застраховане във връзка със защита на доходите и застраховане във връзка с обезщетение на работниците

Застраховките покриват рискове, свързани с живота и здравето на физическите лица. Могат да бъдат сключвани индивидуално, групово, за служители и работници, ученици и/или друг определяем кръг застраховани. Основни рискове са смърт, загуба на временна или трайна работоспособност, медицински разходи за болничен престой, разходи за медицински транспорт и други.

Застраховане във връзка с медицински разходи

При тази застраховка Дружеството обезщетява застрахованото лице за заплатените от него разходи за лечение в извънболнична помощ и за лечение при хоспитализация в болнично заведение. По смисъла на застрахователния договор се покриват разходите, които не са покрити от здравно-осигурителната система, включително избор на лекар/екип, разходите за предписаните и закупени лекарствени продукти и направени медицински изследвания, престоя в болничното заведение и други. Застраховката може да се сключи като индивидуална, групова за сметка на работодателя и семейна.

Морско, авиационно и транспортно застраховане

Обект на тази застраховка са всички видове товари, предмет на внос, износ или реекспорт, независимо от вида на транспорта (сухопътен, морски, въздушен или комбиниран). Дружеството предоставя покритие съгласно общоприетите Лондонски клаузи – „Институтски карго клаузи” („А”, „В” и „С”). Срещу допълнителна застрахователна премия се осигурява и застрахователно покритие срещу военни рискове и стачки, бунтове и граждански вълнения. Дружеството застрахова и материалната отговорност на превозвача за цялостната или частична липса или повреда на превозваните товари по шосе за територията на Република България съгласно Закона за

автомобилните превози и за територията на чужбина съгласно Конвенцията за договора за международен автомобилен превоз на стоки.

Оказване на помощ

С тази застраховка се застраховат индивидуално и групово български и чуждестранни граждани за времето на пътуване или престой извън територията на България. Дружеството покрива следните рискове: медицински разноски вследствие на злополука; репатриране; смърт вследствие на злополука; трайна загуба на трудоспособност вследствие на злополука; кражба, загуба на личен багаж и други.

Застраховане във връзка с обща гражданска отговорност

С тази застраховка се покрива отговорността на Застрахования за обезщетение на причинените от него имуществени и неимуществени вреди на трети лица. Дружеството предлага различни разновидности на застраховката, сред които:

- Професионална отговорност на туроператори;
- Професионална отговорност на синдици;
- Професионална отговорност на нотариуси;
- Професионална отговорност на адвокати;
- Професионална отговорност на участниците в проектирането и строителството;
- Гражданска отговорност при притежаване и използване на огнестрелно оръжие и други.

Застраховането във връзка с обща гражданска отговорност заема дял от 0.38 % в премийния приход на Дружеството през 2023 г.

Кредитно и гаранционно застраховане

Застраховката покрива риска на застрахования от финансови загуби в резултат на възникнали плащания по гаранцията (непряка гаранция) или в резултат на неизпълнение на договорно задължение от страна на отговорното лице (пряка гаранция). Обект на застрахователна защита са също така непогасени дължими суми по договор за кредит при: обща неплатежоспособност; експортни кредити; продажби с разсрочено плащане;

ипотеки; селскостопански кредити. Дружеството плаща застрахователно обезщетение на Застрахования за вземанията му по неплатените по предоставените застраховани кредити дължими суми от кредитополучателя, при настъпване на застрахователно събитие. Кредитното и гаранционно застраховане заема дял от 9.92 % в премийния приход на Дружеството през 2023 г., като към края на годината броят на действащите полици, сключени на териториите на България, Италия, Испания и Румъния, е 5 663.

Съществени стопански и други събития

Нападението на Руската Федерация над Република Украйна беляза 2022 година. Събитието разтърси из основи международния ред и доведе до значими политически и икономически последици. То сплоти разединения демократичен свят и постави Русия в дълбока изолация. Бяха наложени тежки икономически санкции, а хиляди западни компании бяха принудени да прекратят дейността си на територията на Руската федерация. Руската инвазия в Украйна доведе до най-големия конфликт в Европа от Втората световна война насам. Въпреки сериозния интензитет на войната и множеството жертви, шансовете за скорошно постигане на мир изглеждат малки. Това се дължи на факта, че условието за постигане на консенсус са териториалните претенции. Русия, която разполага с огромни ресурси, не може да си позволи да се оттегли без да е спечелила нищо, а западът не може да си позволи да допусне промяна на границите в Европа, постигната със сила. Поради това, войната ще бъде дълга и изтощителна, а мирът може да не бъде подписан в продължение на десетилетия след края на военните действия. На фона на случващото се наблюдаваме множество сложни и стратегически ходове от всички страни, които ще променят геополитиката.

Поради високата волатилност на финансовите пазари през 2022 и 2023 г., породена от нахлуването на Русия в Украйна, ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве поддържа консервативен подход при структуриране на своя инвестиционен портфейл. Същият е сравнително добре диверсифициран по отношение на лихвените нива (в контекста на повишена инфлация през последните две години) и понижаване на цените на инвестициите в дялови ценни книжа заради геополитическите рискове и несигурността по отношение на бъдещото развитие, както и поради влошаващата се

макроикономическа среда в страната и в Европа. Освен това Дружеството не притежава финансови инструменти, емитирани от воюващите страни, както и експозиции в валутата на тези страни, а освен това няма взаимоотношения и с контрагенти от тези страни. Доколкото неговите финансови активи се отчитат по справедлива стойност, то ефектите от пандемията и руската инвазия, в случай че са налице такива, са отразени в резултата от дейността на Дружеството за отчетния период.

A.2 Резултати от подписваческа дейност

Политиката на „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД по създаване, развиване и разширяване на богата гама от застрахователни продукти се поддържа чрез непрекъснат мониторинг на постигнатите резултати, удовлетвореността на клиентите и измененията в застрахователните нужди и търсенето на пазара.

Структурата на застрахователния портфейл показва относителния дял на отделните застрахователни продукти в общия премиен приход на Дружеството.

ВИД ЗАСТРАХОВКА	2023		2022	
	ХИЛ. ЛВ.	%	ХИЛ. ЛВ.	%
Застраховане във връзка с медицински разходи	982	0.30%	775	0.39%
Застраховане във връзка със защита на доходите	112	0.03%	130	0.07%
Застраховане във връзка с обезщетение на работниците	37	0.01%	20	0.01%
Застраховане на гражданска отговорност във връзка с моторни превозни средства	287 007	88.50%	166 056	83.50%
Друго застраховане във връзка с моторни превозни средства	1 796	0.55%	1 549	0.78%
Морско, авиационно и транспортно застраховане	64	0.02%	106	0.05%
Имуществено застраховане срещу пожар и други бедствия	887	0.27%	758	0.38%
Застраховане във връзка с обща гражданска отговорност	1 241	0.38%	1 952	0.98%
Кредитно и гаранционно застраховане	32 160	9.92%	27 527	13.84%
Застраховане във връзка с правни разноски	-	0.00%	-	0.00%
Оказване на помощ	7	0.00%	6	0.00%
Разни финансови загуби	-	0.00%	-	0.00%
ОБЩО:	324 293	100.00%	198 880	100.00%

Основен дял в застрахователния портфейл на „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД както през 2022 г., така и през 2023 г., заема застраховането на гражданска отговорност във връзка с моторни превозни средства. Сключените през 2022 г. договори са 697 541 бр., докато през отчетната 2023 г. – 935 080 бр. Други основни видове застраховки, заемащи висок дял в застрахователните премии, са кредитното и гаранционно застраховане и застраховането във връзка с обща гражданска отговорност.

Дружеството реализира увеличаване на броя на сключените застраховки по кредитно и гаранционно застраховане от 4 397 бр. през 2022 г. до 6 340 бр. през 2023 г. При застраховането във връзка с обща гражданска отговорност броят на сключените застраховки през 2023 г. достига 3 340 бр. спрямо 3 111 бр. през 2022 г., но премийният приход по тях е значително по-нисък. Ключово място в застрахователния портфейл на Дружеството заема и имущественото застраховане срещу пожар и други бедствия със сключени 1 318 бр. договори при реализиран премиен приход от 887 хил. лв. през 2023г.

Географските области, в които Дружеството е оперирало през текущия и предходния отчетен период, са представени в таблицата по-долу:

ДЪРЖАВА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ЕИП	2023		2022	
	хил. лв.	%	хил. лв.	%
БЪЛГАРИЯ	163 165	50.3%	134 677	67.7%
ГЪРЦИЯ	6 824	2.1%	6 652	3.3%
ИТАЛИЯ	140 195	43.2%	53 505	26.9%
ИСПАНИЯ	4 711	1.5%	4 046	2.0%
ПОЛША	6 931	2.1%	-	0.0%
РУМЪНИЯ	2 499	0.8%	-	0.0%
ОБЩО:	324 293	100.0%	198 880	100.0%

А.3 Резултати от инвестиции

Приходи и разходи от инвестиции

През 2023 г. са реализирани финансови приходи в размер на 4 947 хил. лв. и финансови разходи в размер на 4 852 хил. лв. Спрямо предходната 2022 г. за финансовите приходи има намаление в размер на 16 848 хил. лв., а за финансовите разходи – намаление в размер на 30 655 хил. лв. Нетните финансови приходи през 2023 г. са на стойност 95 хил. лв. при увеличение спрямо 2022 г. с 13 807 хил. лв.

„ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД инвестира всички свои активи, спазвайки принципа на „благоразумния инвеститор”, с цел да се гарантира сигурността, качеството, ликвидността и доходността на съвкупния портфейл, като се вземат предвид естеството и дюрацията на застрахователните задължения. Приходите и разходите от инвестиции са разпределени по компоненти в таблиците по-долу:

ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ	2023	2022
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Приходи от лихви	1 588	1 430
Приходи от операции с финансови инструменти	791	15 508
Приходи от преценка на инвестиционни имоти	2 513	2 596
Приходи от дивиденди от публично търгувани ценни книжа	-	6
Други финансови приходи	56	2 256
ОБЩО:	4 947	21 795

ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ	2023	2022
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Разходи за лихви	1 345	1 444
Разходи от операции с финансови инструменти	470	26 139
Разходи за обезценка на вземания	2 688	3 602
Загуба от обезценка на инвестиционни имоти	13	0
Разходи за обезценка на ПОД	4	2 222
Други финансови разходи	332	2 101
ОБЩО:	4 852	35 508

Инвестиции в секюритизации

През отчетния период 2023 г., както и през предходния отчетен период, „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД не е извършвало инвестиции в секюритизирани позиции.

A.4 Резултати от други дейности

Дружеството не е извършвало други дейности, различни от застрахователна дейност.

A.5 Друга информация

През 2023 г. „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве“ АД стартира дейност на два нови европейски пазара при условията на FOS, като през първото тримесечие годината Дружеството започна дейност на територията на Полша със застраховане на гражданска отговорност във връзка с моторни превозни средства, а през второто тримесечие на годината – в Румъния, с кредитно и гаранционно застраховане. Активните към 31.12.2023г. полици в Полша и Румъния са съответно 26 452 бр. и 286 бр.

Дружеството не счита, че друга допълнителна информация може да бъде публикувана във връзка с по-доброто разбиране на настоящия доклад за платежоспособността и финансовото състояние към 31.12.2023 г.

Б. Система на управление

Б.1 Обща информация относно системата на управление

Описание на системата на управление

„ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД е акционерно дружество с едностепенна система на управление и органите му са:

- Общо събрание на акционерите
- Съвет на директорите

Системата на управление е пропорционална на естеството, мащаба и сложността на операциите на Дружеството.

Общото събрание включва всички акционери, притежаващи акции с право на глас. Те участват в Общото събрание лично или чрез представител. Правото на глас в Общото събрание на акционерите на Дружеството се упражнява от лицата, вписани в регистрите на „Централен депозитар“ АД като акционери 14 дни преди датата на съответното Общо събрание. Общото събрание на акционерите има следните правомощия:

- изменя и допълва Устава на Дружеството;
- взема решения за увеличаване и намаляване капитала на Дружеството;
- взема решение за преобразуване и прекратяване на Дружеството;
- избира, освобождава от длъжност и освобождава от отговорност членовете на Съвета на директорите и определя техните възнаграждения;
- определя размера на гаранциите за управлението на Съвета на директорите;
- взема решения за назначаването и освобождаването на регистрирани одитори;
- одобрява годишния финансов отчет, след заверка от назначения регистриран одитор;
- взема решение за начина на разпределяне на печалбата, за допълване на фонд “Резервен” до законоизискуемия му размер и за изплащането на дивиденди;
- решава въпросите относно издаването на облигации;

- назначава ликвидатор(и) при прекратяване на Дружеството и обявяването му в ликвидация, освен в случаите на принудително отнемане на лиценза за застрахователна дейност;
- решава други въпроси, поставени в негова компетентност от закона или Устава.

Дружеството се управлява и представлява от Съвет на директорите. Съветът на директорите взема оперативните решения за Дружеството и управлява неговата дейност.

Членове на Съвета на директорите са следните лица:

- Тихомир Димитров Каменов – председател;
- Бисер Георгиев Иванов – изпълнителен директор;
- Росен Васков Младенов – изпълнителен директор;
- Тодор Данчев Тодорински – изпълнителен директор;
- Николай Христов Сотиров – независим член
- Желяз Василев Мръчков – независим член.
- Цветомир Миладинов Панагюрски – независим член

Съветът на директорите на „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД има следните правомощия:

- организира, ръководи и контролира цялостната дейност на дружеството;
- приема планове за развитие на дружеството;
- осъществява инвестиционната политика на дружеството и решава въпросите относно придобиването на собственост и други права върху недвижими имоти;
- определя структурата на управление и организацията на дружеството;
- решава създаването, участието или прекратяване на участието в други юридически лица, закриването или прехвърлянето на юридически лица или предприятия, собственост на дружеството или значителни части от тях, създава и закрива клонове и представителства на дружеството, решава въпросите относно съществени промени в дейността на дружеството, решава въпросите относно получаването на банкови кредити и относно учредяването на права или отчуждаването на недвижими имоти на дружеството;

- установява и прекратява дългосрочни сътрудничества, които са от съществено значение за дружеството;
- назначава търговски управител/и (прокуриснт/и) на дружеството;
- решава въпросите относно искането на кредити, учредяването на обезпечения за кредити, взети от дружеството или от друго лице, гаранции, обременяване на имущества и по друг начин задължава дружеството за общо не повече от 20 % от балансовата стойност на имуществото на дружеството към съответен момент;
- решава всички други въпроси, които не са от изключителна компетентност на Общото събрание на акционерите според закона, или са му възложени с решение на Общото събрание на акционерите.
- назначава и освобождава отговорен актюер на Дружеството за изпълнение на задълженията по чл. 100 от Кодекса за застраховането;
- назначава и освобождава във връзка със системата за вътрешен контрол ръководителя на функцията за съответствие за изпълнение на функциите по чл. 93 ал. 1 от Кодекса за застраховането;
- назначава и освобождава лице, което изпълнява във връзка със системата за вътрешен контрол функцията по вътрешен одит по чл. 95 от Кодекса за застраховането;

В процеса на извършване на своята дейност Съветът на директорите активно изисква информация от всеки комитет, създаден от него, както и от висшето ръководство и лица, имащи други ключови функции, като поставя тази информация под съмнение, когато е необходимо.

„ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве“ АД се представлява заедно от поне две физически лица - изпълнителни директори, които представляват и управляват Дружеството, организират оперативното ръководство, инвестиционната и административната дейност.

Правомощията на изпълнителните директори са следните:

- представляват Дружеството пред всички държавни и общински органи и ведомства, съдилища и специални юрисдикции, както и пред всички юридически и физически лица;
- сключват и подписват от името и за сметка на Дружеството търговски и други сделки, както и оперират със средствата по всички банкови сметки на застрахователното дружество;
- избират, назначават и освобождават служителите на Дружеството;
- изискват и получават необходимата информация за дейността на Дружеството,
- имат по всяко време достъп до всички помещения на Дружеството, включително клоновете, офисите и представителствата;
- упълномощават трети лица да извършват определени действия във връзка с дейността на Дружеството;
- ръководят цялостната дейност на Дружеството на основата на нормативните актове;
- изпълняват решенията на Съвета на директорите;
- насочват дейността за постигане на устойчиви темпове на развитие;
- вземат мерки за кадровото и квалификационно осигуряване;
- подписват всички финансово-счетоводни и административно-управленски документи.

„ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД създава и поддържа следните ключови функции:

- Функция за управление на риска;
- Функция по проверка на съответствието;
- Функция по вътрешен одит;
- Актюерска функция;
- Други функции.

Дружеството предприема необходимите стъпки за изграждане на съответните йерархични връзки на отчитане в организационната структура, като се гарантира, че всяка функция е независима и изпълнява задачите си по обективен и справедлив начин.

Лицата, осъществяващи дадена функция, разполагат с неограничен достъп до информацията, необходима за изпълнение на техните задължения, и докладват незабавно пред управителния орган всички съществени проблеми в тяхната област на отговорност.

Функция за управление на риска

Функцията за управление на риска е структурирана по начин, подпомагащ прилагането на системата за управление на Дружеството. Функцията по управление на риска е интегрирана в организационната структура и в процесите по вземане на решения в застрахователя. Основните задачи, които изпълнява Функцията по управление на риска, са свързани с осъществяване на мониторинг на системата за управление на риска и общия рисков профил на предприятието като цяло, подробно отчитане на рисковите експозиции и консултиране на управителния орган в областта на управлението на риска. При изпълнение на своите задачи Функцията по управление на риска работи в тясно сътрудничество с останалите функции в Дружеството.

В рамките на Функцията по управление на риска е създаден Комитет по управление на риска, който извършва следните дейности:

- отговаря за изготвянето и прилагането на общите положения за управление на риска на Дружеството;
- извършва непрекъсната оценка на изложеността на дружеството към отделните видове риск и уведомява своевременно Съвета на директорите за загуби в различни сфери от дейността, надвишаващи предварително зададени прагове;
- предлага на Съвета на директорите предприемането на корективни действия и/или въвеждането на лимити за съответната дейност, както и контролни процедури, целящи намаляване влиянието на рисковете върху дейността на Дружеството;
- изгражда система за събиране и наблюдение на събития, представляващи операционен риск – недобре функциониращи вътрешни процеси и системи, човешки грешки и/или неблагоприятни и недобронамерени външни събития и действия;

- изготвя анализи за всички ключови процеси с цел да се определят нивата на операционен риск и начините за тяхното намаляване, както и за предотвратяването на възникването на операционни събития;
- следи ежедневно измененията на портфейлите от ценни книжа посредством набор от показатели;
- докладва на Съвета на директорите, като представя анализ и оценка на рисковете, свързани с инвестициите, както и спазването на ограниченията за инвестиране, а при значителен риск или промяна в рисковия профил, докладва незабавно;

Функция по проверка на съответствието

В рамките на системата на управление в Дружеството е обособена функция по съответствието съгласно изискванията на чл. 78 ал.1 от Кодекса на застраховането.

Функцията по съответствие:

- съветва управителните органи на Дружеството относно спазването на законите, подзаконовите нормативни актове, непосредствено приложимите актове на компетентните органи на Европейския съюз и вътрешните актове на застрахователя;
- оценява възможния ефект от промени в правната среда върху дейността на Дружеството;
- идентифицира и оценява риска, произтичащ от неизпълнението на законите, подзаконовите актове, непосредствено приложимите актове на Европейския съюз и вътрешните актове на застрахователя;

Функцията по съответствието има за цел предотвратяването на поемането на рискове, свързани със съответствието или претърпяване на вреди от каквото и да е естество, които биха могли да произтекат от несъответствие/неспазване на приложимите закони, наредби и вътрешни правила.

Основните отговорности на функцията по съответствие са:

- оценка на рисковете, свързани с неспазване на законодателството;

- осигуряване съответствието със законовите, подзаконовите актове, непосредствено приложимите актове на компетентните органи на Европейския съюз, както и на вътрешните актове на Дружеството;
- следене за предстоящо въвеждане на нови изисквания на законодателството и обезпечаване тяхното тълкуване;
- консултиране управителния орган на Дружеството за специфични промени, които ще дадат отражение в дейността.

Приоритет в дейността на функцията по съответствие е идентифицирането, оценката и анализа на рисковете, свързани със законодателството. Нейната основна роля е да съветва управителния орган как да поддържа тези рискове под контрол.

Функция по вътрешен одит

Дейността по вътрешен одит е обективна и независима, а лицата, които я изпълняват, не заемат други длъжности в Дружеството и не поемат задължения в рамките на други функции.

Функцията по вътрешен одит извършва оценка на адекватността и ефективността на системата за вътрешен контрол и на другите системи за управление на Дружеството.

Функцията по вътрешен одит:

- приема, прилага и поддържа план за одит, в който се определя одитната дейност;
- прилага основан на риска подход при определянето на своите приоритети;
- докладва плана за одит пред Съвета на директорите на Дружеството;
- свободно докладва резултатите от одитната дейност през годината;
- изготвя годишен доклад за вътрешния одит с констатации и препоръки и го представя на Съвета на директорите;
- проверява спазването на решенията, взети от Съвета на директорите в резултат на констатациите и препоръките.

Актюерска функция

За обезпечаване създаването и функционирането на ефективна актюерска функция Общото събрание на акционерите избира отговорен актюер. Отговорният актюер:

- координира изчисляването на техническите резерви;
- гарантира пригодността на използваните методологии и базови модели, както и на допусканията, направени при изчисляване на техническите резерви;
- оценява достатъчността и качеството на данните, използвани при изчисляване на техническите резерви;
- сравнява най-добрите прогнозни оценки спрямо практическите резултати;
- информира административния, управителния или надзорния орган относно надеждността и адекватността на изчисляването на техническите резерви;
- контролира изчисляването на техническите резерви в случаите, когато при специфични обстоятелства Дружеството разполага с недостатъчно количество данни от подходящо качество, за да приложи надежден актюерски метод по отношение на група или подгрупа от свои застрахователни и презастрахователни задължения, или на вземания по презастрахователни договори и към схеми със специална цел за алтернативно прехвърляне на застрахователен риск;
- изразява мнение относно общата подписваческа политика;
- изразява мнение относно адекватността на презастрахователните договорености;
- подпомага ефективното прилагане на системата за управление на риска, по-специално по отношение на създаването на модели за риска, стоящи в основата на изчисляването на капиталовите изисквания.

Най-малко веднъж годишно актюерската функция изготвя и представя пред Съвета на директорите на Дружеството писмен доклад, в който са изложени анализ на структурата на застрахователния портфейл по видове застраховки, анализ на аквизиционните и административните разходи, анализ на техническите резерви.

В Дружеството са създадени и следните дирекции, изпълняващи други функции, различни от ключовите:

- Дирекция „Финансово-счетоводна и човешки ресурси“;

- Дирекция „Правна“;
- Дирекция „Общо застраховане“;
- Дирекция „Информационно обслужване“;
- Дирекция „Маркетинг и продажби“;
- Дирекция „Ликвидация“;

Промени в системата на управление, настъпили през отчетния период

През отчетната 2023 г. не са настъпили промени в системата на управление на Дружеството.

Политика за възнагражденията

Политиката за възнагражденията, прилагана от „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве“ АД, е съобразена с бизнес стратегията на Дружеството, целите и ценностите, принципите и добрите практики за защита интересите на служителите. Политиката за възнагражденията насърчава благоразумното и ефективното управление на риска и не стимулира поемането на рискове, надвишаващи приемливото ниво.

Политиката за възнагражденията обхваща всички форми на възнаграждения за следните категории персонал:

- а. служителите на ръководни длъжности;
- б. служителите, чиято дейност е свързана с поемане на рискове;
- в. отговорния актюер и актюерите;
- г. служителите, изпълняващи контролни функции по чл. 78, ал 1, т. 1-3 от Кодекса за застраховането;
- д. всички други служители, чиито възнаграждения са съизмерими с възнагражденията на служители по точка „а“ и точка „б“ и чиито дейности оказват влияние върху рисковия профил на Дружеството.

„ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве“ АД изплаща както постоянно, така и променливо възнаграждение, като се определя подходящото съотношение между постоянното и променливото възнаграждение. Постоянното възнаграждение

представлява достатъчно голяма част от общия размер на възнаграждението, така че да позволява прилагането на гъвкава политика за променливото възнаграждение, включително възможност да не бъде изплатено, когато определени в Политиката за възнагражденията критерии и показатели не са изпълнени. Променливото възнаграждение е елемент от общото възнаграждение под формата на премии, които се дават въз основа на критерии за оценка на изпълнението на дейността.

Постоянното възнаграждение е двукомпонентно и включва основното месечно възнаграждение на всички категории служители и допълнително възнаграждение за придобит трудов стаж и професионален опит, съгласно действащата нормативна уредба.

Променливото възнаграждение е обвързано с резултатите от дейността чрез комбинация от оценка за работата на лицето, оценка за работата на съответното структурно звено или дирекция и оценка за работата на Дружеството като цяло.

С оглед на защита на интересите на потребителите на застрахователни услуги, прилаганата от „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД политика предвижда възможност за коригиране на променливото възнаграждение, както и обвързване на възнаграждението с постигането на определени цели и резултати. Тя предвижда и разсрочване на предоставянето на променливото възнаграждение при условията на чл. 5, ал. 3 от Наредба № 48 на КФН. По този начин се ограничава възможността за изпадане на Дружеството в противоречие с нормативно установените капиталови изисквания и се постига високо ниво на защита на потребителите на застрахователни услуги.

Съветът на директорите:

- приема политиката за възнагражденията и промените в нея;
- определя дали ще бъде предоставено променливо възнаграждение, общия му размер, неговото разсрочване (когато са налице предпоставките за разсрочването), както и неговото намаляване, задържане или връщане в предвидените в Политиката за възнагражденията и в Наредба № 48 случаи;
- определя съотношението между постоянната и променлива част на възнаграждението за категориите персонал, които получават променливо

възнаграждение, както и максималната горна граница на променливото възнаграждение;

- отговаря за прилагането на Политиката за възнагражденията;
- отговаря за извършването на периодичен (най-малко веднъж годишно) основен и независим преглед, на политиката и практиката за възнагражденията;
- въз основа на констатациите, направени от специализираната служба за вътрешен одит и функцията за съответствие, преценява дали Политиката за възнагражденията функционира по предназначение и дали е в съответствие с националните и международните разпоредби, принципи и стандарти;
- определя за кои длъжности и категории персонал се прилага Политиката за възнагражденията;
- одобрява план за навременно отстраняване на пропуските, когато в резултат на периодичните прегледи се установи, че системата за възнагражденията не функционира по предназначение.

Б.2 Изисквания за квалификация и надеждност

Изисквания към лицата, които ръководят Дружеството или изпълняват други ключови функции

Лицата, които действително ръководят Дружеството или изпълняват други ключови функции, подлежат на следните изисквания по отношение на уменията, знанията и експертния опит:

- притежават подходящи знания, опит и професионална квалификация, позволяващи стабилно и благоразумно управление на Дружеството;
- притежават почтеност и добра репутация.

Членовете на управителния орган на „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД, както и лицата на ключови функции, следва да:

- притежават необходимата професионалната квалификация, знания и опит, за да осигурят стабилно и благоразумно управление ;

- имат добра репутация като личното или деловото поведение не дават повод за каквито и да било съмнения относно способността му да осигури стабилно и разумно управление на застрахователното дружество;
- отговарят на възприетите от Дружеството принцип на "надеждност", включващи оценка на:
  - доброто име, уважението в обществото и почтеността на лицето;
  - финансовата му благонадеждност предвид репутацията му;
  - лично поведение;
  - делово поведение , в т.ч. наказателни, финансови, надзорни аспекти.

При оценката на квалификацията и надеждността на член на управителния орган или на лица, изпълняващи други ключови функции в "ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве" АД, следва да се оценяват и други критерии, имащи отношение към функциите им, включително:

- потенциален конфликт на интереси,
- необходимите умения за работа в колективни органи.
- предишни и настоящи длъжности, заемани в застрахователното дружество или други дружества;
- лични, професионални или други икономически взаимоотношения с други членове на управленския орган или други ключови функции на "ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве" АД;
- лични, професионални или други икономически взаимоотношения с акционери с контролно участие в застрахователното дружество.

Всеки член на управителния орган на „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД следва да притежава практически и професионален опит от минимум 3 (три) години, придобит на управленска позиция, като всички членове, взети заедно (колективно), следва да притежават квалификация, практически опит и знания най-малко за:

- Застрахователните и финансовите пазари;
- Бизнес стратегията и бизнес моделите;
- Системата на управление;

- Финансови и актюерски анализи;
- Нормативна уредба и изисквания;
- Управление на риска.

Процес за оценка на квалификацията и надеждността

Оценяването на членовете на управителния орган на Дружеството се извършва от Общото събрание на акционерите. Общото събрание на акционерите оценява повторно квалификацията и надеждността на даден член на управителния орган веднъж на 3 (три) години или когато обстоятелствата налагат повторна оценка, с цел проверка на текущата квалификация и надеждността на лицето.

Оценката на пригодността на лицата на ключови функции се извършва от управителния орган на Дружеството. Управителният орган оценява квалификацията и надеждността на лицата на ключови функции в срок до 30 дни преди назначаването им, като извършва повторна оценка веднъж годишно или при необходимост в случай на възникване на нови обстоятелства, имащи отношение към квалификацията и надеждността.

При оценяване на опита на даден член се отчита както теоретичният опит, придобит чрез образование и обучение, така и практическият опит, придобит при заемането на предходни длъжности. За оценяването на теоретичните знания на даден член се вземат предвид равнището и профила на образованието, както и дали то е свързано със застрахователното дело, банковото дело, финансите, икономиката, правото, управлението, финансовото регулиране, финансовите услуги и количествените методи.

Оценката не се ограничава до образователно-квалификационната степен или до доказателство за определен трудов стаж, а обхваща и анализ на практическия опит и знанията, придобити от длъжностите, заемани в минали периоди. Оценява се изпълняваната от члена на управителния орган функция и длъжност, заемане в други търговски и застрахователни дружества, както и естеството, мащаба и сложността на изпълняваните задачи.

Б.3 Система за управление на риска, включително собствена оценка на риска и платежоспособността

Описание на системата за управление на риска

Управлението на риска в „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД е комплекс от методи и процедури за идентифициране, измерване, управление и контрол на рисковете, на които е изложено Дружеството.

Съветът на директорите е най-висшата отговорна инстанция, която гарантира за ефективността на системата за управление на риска, като определя рисковия апетит на предприятието и общите лимити за поемане на риск, както и като одобрява основните стратегии и политики за управление на риска.

В „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД функционира Комитет за управление на риска, който носи отговорност за изготвянето и прилагането на общите положения за управление на риска на Дружеството. Комитетът извършва непрекъсната оценка на степента на сигурност и заплахата за Дружеството спрямо отделните видове рискове и определя адекватното им равнище, незастрашаващо дейността му. При установяване на увеличено ниво на риск комитетът предлага на Съвета на директорите да предприеме корективни действия и/или въведе лимити за съответната дейност, както и контролни процедури, целящи намаляване влиянието на рисковете върху дейността на Дружеството.

В дейността на Дружеството се идентифицират следните рискове:

- Подписвачески риск – риск от загуба или от неблагоприятна промяна в стойността на застрахователните задължения, породени от неподходящи допускания по отношение на формирането на застрахователни премии и резерви. Подписваческият риск се управлява чрез стриктно спазване на застрахователните тарифи и въведените подписвачески лимити и придържането към общите условия (ОУ) по съответните видове застраховки.
- Пазарен риск – включващ: лихвен риск; риск, свързан с акциите; риск, свързан с недвижимата собственост; риск, свързан с лихвения спред; валутен риск; риск,

свързан с пазарна концентрация. Пазарните рискове се управляват чрез активна инвестиционна стратегия, фокусирана върху ефективната дюрация на портфейла, диверсификация на активите и пазарите, на които са позиционирани, както и чрез други техники. Комитетът по управление на риска извършва мониторинг на резултатите от инвестициите, контрол върху инвестиционния риск и докладва на Съвета на директорите, като представя подробен анализ и оценка на рисковете, свързани с инвестициите, както и спазването на ограниченията за инвестиране, а при значителен риск или промяна в рисковия профил, докладва незабавно. Съветът на директорите взема решение за предприемане на мерки за намаляване на отделните видове риск. Дружеството чрез своите премерени инвестиции и стриктен мониторинг и контрол се стреми да постигне оптимално ниво на съотношение между сигурност, качество, ликвидност и рентабилност по отношение на целия портфейл от активи.

- Оперативен риск – риск от загуба, произтичаща от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси, от персонала, проблеми в информационната система, външни събития, провежданите правни действия от страна на застрахователното дружество, както и от лоша репутация. Оперативният риск се управлява чрез съблюдаване на всички законови и подзаконовни нормативни актове, вътрешни правила за работа, методики, инструкции, указания, тарифи, общи и специални условия, заповеди и постигнати договорености с контрагенти.
- Риск от прекратяване на договорите – свежда се до предсрочното прекратяване на застраховки от страна на клиентите. Рискът от прекратяване на договорите се управлява посредством прилагане на гъвкави схеми, съгласувани с клиента, с оглед неговото запазване в съвкупността
- Катастрофични рискове – свързани с настъпване на големи застрахователни събития, водещи до изплащането на значителни по размер обезщетения. Катастрофичните рискове се управляват чрез подписването на презастрахователни договори с презастрахователи с висок кредитен рейтинг, поставен от утвърдена рейтингова агенция, както и след вътрешна оценка на кредитоспособността, извършена от Дружеството.

- Риск, свързан с неизпълнение на задълженията от страна на контрагента – загуба в нетната стойност на активите в резултат от неизпълнение от страна на контрагента на неговите задължения поради влошаване на кредитната позиция или неочаквано неизпълнение. Рискът, свързан с неизпълнение на задълженията от страна на контрагента, се управлява чрез активно следене на кредитния рейтинг или финансово състояние на контрагентите и предприемане на своевременни действия по изменение или прекратяване на договорите или намаляване на експозициите при влошаването им.
- Други рискове – ликвиден риск; риск от застрахователни измами; стратегически риск, както и такива, които са идентифицирани от Дружеството, съгласно използваната обща рамка , а именно:
  - Стъпка 1: Анализ и оценка на външните икономически фактори, които оказват влияние върху общите операции на Дружеството;
  - Стъпка 2: Оценка на други външни фактори (политически, социални, технологични, правни и т.н.), включително на глобално ниво, които оказват влияние върху общите операции на Дружеството;
  - Стъпка 3: Оценка на външните пазарни фактори, които влияят пряко върху пазарното поведение на Дружеството и неговите конкуренти;
  - Стъпка 4: Вътрешна оценка на процесите и структурата на операциите на Дружеството в България и на ниво ЕС.

След извършването на процеса по идентификация на изброените съществени рискове, Ръководството на Дружеството извършва оценка по отношение на тяхната (1) вероятност за настъпване и (2) очаквано влияние върху операциите на Дружеството на база на следната скала:

- От едно до пет по отношение на вероятността за настъпване на събитие, като едно е с най-ниска вероятност, а пет е с най-висока;

- От едно до пет по отношение на очакваното влияние на събитието, като едно е с най-ниска вероятност, а пет е с най-висока;

Експозициите на Дружеството към всички рискове са адекватно оценени и покрити от капитала. При оценката на рисковата експозиция се посочват предвидимите условия за събждане на риска и вероятността от настъпване на неблагоприятно въздействие върху дейността на Дружеството. При оценката на отделните идентифицирани рискове се използва фундаментален подход – събиране на достатъчно информация за дадения риск (финансови и бизнес данни за контрагентите, счетоводните им баланси, политиката на висшия мениджмънт, анализ на паричните потоци, анализ на всички метрики на ефективността на стойностните, аналитични модели). Дружеството провежда ежегодно стрес-тестове, като инструмент за управление на риска.

Собствена оценка на риска и платежоспособността

Като част от системата за управление на риска „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД извършва собствена оценка на риска и платежоспособността (СОРП), при спазване на изискванията на член 45 от Директива 2009/138. Собствената оценка на риска и платежоспособността се извършва редовно и задължително след всяка съществена промяна в рисковия профил на Дружеството, като се разглежда и одобрява от Съвета на директорите.

Собствената оценка на риска и платежоспособността е неделима част от бизнес стратегията и винаги се взема предвид при стратегически решения на Дружеството.

Оценката включва съвкупните нужди по отношение на платежоспособността, като се вземе предвид рисковият профил, одобрените лимити за поемане на риск и бизнес стратегията на предприятието. Извършва се сравнение между нуждите на Дружеството по отношение на платежоспособността, регулаторните капиталови изисквания и собствените средства, на разположение за тяхното покритие. Извършват се стрес тестове и стрес сценарии по отношение на най-съществените рискове, включени в обхвата на капиталовото изискване за платежоспособност.

На основата на извършената собствена оценка на риска и платежоспособността лицата, осъществяващи дейностите по управление на капитала и управление на риска, съставят и актуализират периодично средносрочен план за управление на капитала (СПУК).

Б.4 Система за вътрешен контрол

Система за вътрешен контрол

Системата за вътрешен контрол („СВК“) служи да подпомага органите на управление на Дружеството при вземане на решения във връзка с дейността, чрез идентифициране и оценка на риска и препоръки относно спазването на законите, подзаконовите актове, непосредствено приложимите актове на компетентните органи на Европейския съюз и вътрешните актове. Изготвят се собствени оценки за възможния ефект от промени на правното статукво.

Вътрешният контрол обхваща цялата организация, включително дейностите на всички структурни, спомагателни и контролни звена. Честотата на контролните действия върху отделните обекти и системи се определя според значимостта им за риска на Дружеството. За всяка проверка се изготвя план, който съдържа обхват, цели, времетраене и разпределение на ресурсите за изпълнение, подход и техники, вид и обем. Проверката се осъществява чрез идентифициране, анализиране, оценяване и документиране на достатъчно информация за изразяване на мнение по отношение на поставените цели.

При осъществяване на своята дейност системата за вътрешен контрол проверява и оценява системата за отчетност и информация, точността, пълнотата и навременността на изготвяните счетоводни и други документи и отчети, системите за управление и методите за оценка на риска, защитата на активите от безстопанственост и злоупотреби, адекватността и спазването на вътрешните процедури за сключване на застрахователни и презастрахователни договори, за приемане и разглеждане на претенции и за определяне на плащанията по тях, извършването и отчитането на всички прехвърлени дейности от Дружеството.

Системата за вътрешен контрол има за цел да осигури в разумна степен:

- постигане на целите и изпълнение на задачите;
- икономично и ефективно използване на ресурсите;
- оценка на различните рискове и тяхното управление;
- опазване на активите;
- надеждност и всеобхватност на финансовата и управленска информация;
- извършване на прехвърлените дейности според установените изисквания;
- спазване на мерките за предотвратяване изпирането на пари и финансирането на тероризъм;
- законосъобразност на дейността, съблюдаването на програмите, плановете, вътрешните правила и процедури;

Функция, следяща за спазване на изискванията

Функцията по съответствието консултира управителния орган относно спазването на законовите, подзаконовите и административните разпоредби.

Отговорността на функцията по съответствието се отнася до:

- Идентифициране, наблюдаване, оценяване на рисковете по съответствие, пред които може да се изправи Дружеството;
- Подпомагане, подкрепяне и консултиране на ръководните органи при изпълняване на задълженията им във връзка със съответствието;
- Консултиране на всички служители във връзка с техните лични задължения за съответствие.

Задълженията на функцията, следяща за спазване на изискванията, включват оценяване на адекватността на приетите от Дружеството мерки за предотвратяване на нарушаването на изискванията.

Б.5 Функция за вътрешен одит

Вътрешният одит в „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД е независима и обективна дейност за предоставяне на увереност и консултиране, предназначена да

подпомага Дружеството при постигане на поставените цели, чрез прилагането на систематичен и дисциплиниран подход за оценяване и подобряване ефективността на процесите на оценка на риска, контрол и управление.

Функцията по вътрешен одит извършва оценка на адекватността и ефективността на системата за вътрешен контрол и на другите системи за управление на Дружеството. Дейността по вътрешен одит се осъществява в съответствие със стандарти за професионална практика по вътрешен одит, етичен кодекс и Политика за вътрешен одит, издадена в съответствие с Наредба № 71 от 22.07.2021 г. за изискванията към системата на управление на застрахователите и презастрахователите.

Функцията по вътрешен одит изпълнява следните задачи:

- идентифицира и оценява рисковете, на които е изложено Дружеството;
- приема, прилага и поддържа план за одит, в който се определя годишната одитна дейност и който съдържа обхват, цели, времетраене и разпределение на ресурсите за изпълнение на всеки одитен ангажимент;
- прилага основан на риска подход при определянето на своите приоритети и обем на одитните ангажименти;
- докладва плана за одит пред Съвета на директорите на Дружеството;
- свободно докладва резултатите от одитната дейност през годината;
- изготвя годишен доклад за вътрешния одит с констатации и го представя пред Съвета на директорите и акционерите;
- проверява спазването на решенията, взети от Съвета на директорите в резултат на констатациите и препоръките.

Вътрешните одитори са независими при планиране, извършване и докладване на резултатите от одитните ангажименти и осъществяват своята работа свободно, ефективно и обективно, правят безпристрастни и непредубедени преценки.

Независимостта на вътрешния одит се гарантира и осигурява от акционерите на „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД, като ръководителят на функцията за „Вътрешен одит” се избира и освобождава от общото събрание на акционерите на Дружеството.

Ръководителят на звеното за „Вътрешен одит“ и вътрешните одитори нямат правомощия и отговорности, свързани с дейностите и обектите, които проверяват, и тяхната длъжност не може да бъде съвместявана с други длъжности в Дружеството.

Политиката за вътрешен одит се одобрява от Съвета на директорите и се преразглежда най-малко веднъж годишно. Промени в политиката могат да се направят вследствие на настъпили законодателни промени, както и след внесено аргументирано писмено предложение от ръководителя на функцията по вътрешен одит и одобрено на заседание на Съвета на директорите на Дружеството.

През 2023 г., съгласно изготвената оценка на риска, Функцията по „Вътрешен одит“ извърши одити, чрез одитни ангажименти, в следните дирекции и отдели в Дружеството:

- Дирекция „Общо застраховане“;
- Дирекция "Финансово-счетоводна“;
- Дирекция „Ликвидация“ (в това число и международна ликвидация);
- Дирекция „Информационно обслужване“.

Основни констатации в одитните ангажименти, извършени през 2023 г., са:

- Застрахователната премия се определя на база утвърдени и действащи през периода тарифи и дейността се извършва в съответствие с регламентираните вътрешни правила;
- За всеки вид застраховка съответстват общи или специални условия;
- Процесите по регистрация, калкулация, въвеждане на данни в застрахователната информационна система се извършва в съответствие с приетите вътрешни правила и нормативни изисквания;
- Процесите по изплащане на обезщетения по различните застрахователни продукти, се извършват в съответствие с утвърдените вътрешни процедури;
- Установено е съответствие между основанието и правомерността на застрахователни обезщетения свързани със сключени полици;

- Установено е наличие на необходимите документи, удостоверяващи извършени плащания по щети;
- Процесите за достъп до информационни ресурси и физическа сигурност на информацията са строго контролирани и са обвързани с правото на достъп до съответните активи.

Вътрешният одит в „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД е независима и обективна дейност за предоставяне на увереност и консултиране, предназначена да подпомага Дружеството при постигане на поставените цели, чрез прилагането на систематичен и дисциплиниран подход за оценяване и подобряване ефективността на процесите на оценка на риска, контрол и управление.

Функцията по „Вътрешен одит“ извършва оценка на адекватността и ефективността на системите за вътрешен контрол в Дружеството. Дейността по вътрешен одит се осъществява в съответствие със стандарти за професионална практика по вътрешен одит, етичен кодекс и Политика за вътрешен одит, издадена в съответствие с Наредба № 71 от 22.07.2021 г. за изискванията към системата на управление на застрахователите и презастрахователите.

Функцията по „Вътрешен одит“ изпълнява следните задачи:

- Осъществява текущ контрол на дейността на Застрахователя, като контролира и проверява работата на всички структурни звена на дружеството и следи за съответствието на дейността им с действащото законодателство на Република България и на държавите, в които извършва дейност, както и на утвърдените вътрешни актове в Дружеството;
- Проверява документалната обосновааност по уреждането на претенции и коректността на извършените плащания по тях, както и спазването на сроковете за произнасяне по щети съгласно Кодекса за застраховането и вътрешните правила в Дружеството;
- Следи за наличие на условия за извършване на и/или на данни за извършени застрахователни измами;

- Изготвя, прилага и поддържа стратегически 3-годишен и годишен план за вътрешен одит, изпълнява функциите на контрол и мониторинг и оценява адекватността и ефективността на управлението на риска и системите за вътрешен контрол;
- Прилага основан на риска подход при определянето на своите приоритети, като изчислява рисковия индекс за всеки одитиран обект на базата на предварително формулирани рискови фактори, които, по преценка на вътрешните одитори, могат да окажат съществено негативно влияние при постигането на целите на дружеството;
- Представя годишния план за одит пред Съвета на директорите на Дружеството;
- Изготвя доклади за одитни ангажименти с констатации и препоръки (при необходимост) и системно ги представя на Съвета на директорите;
- Проверява спазването на решенията, взети от Съвета на директорите в резултат на констатациите и препоръките.
- Проверява и оценява финансово-счетоводна отчетност и документална обосновааност, като осъществява текущо наблюдение и контрол на основните дейности на застрахователя и извършва проверка за вярно и коректно изплащане на средства;
- Комуникира с одитори по време на годишния финансов одит на Дружеството и им предоставя документи при необходимост;
- Проверява правилното функциониране на внедрената информационна система, касаеща финансово-счетоводната дейност и документооборота;
- Извършва адекватна оценка на активите на Дружеството и набелязва мерки за предпазване от злоупотреби;
- Изготвя и представя пред Съвета на директорите на Дружеството годишен доклад за дейността на Функцията по „Вътрешен одит“.

При осъществяване на своята дейност ръководителят на Функцията по „Вътрешен одит“ има право на достъп до цялата информация, необходима за извършване на служебните задължения, като може да изисква и допълнителни справки, отчети, договори и всякакви други документи от всички звена в Дружеството.

Вътрешните одитори са независими при планирането, осъществяването на одитни ангажименти и докладването на резултатите от тях и извършват своята дейност свободно, ефективно и обективно чрез документиране на безпристрастни и непредубедени оценки. Независимостта на вътрешния одит се гарантира и осигурява от акционерите на „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД, като ръководителят на Функцията по „Вътрешен одит” се избира и освобождава от общото събрание на акционерите на Дружеството.

Ръководителят на Функцията по „Вътрешен одит” и вътрешните одитори нямат правомощия и отговорности, свързани с дейностите и обектите, които проверяват и тяхната длъжност не може да бъде съвместявана с други длъжности в Дружеството.

Политиката за вътрешен одит се одобрява от Съвета на директорите. Промени в нея могат да се направят вследствие на настъпили законодателни промени, както и след внесено аргументирано писмено предложение от ръководителя на функцията по „Вътрешен одит” и одобрено на заседание на Съвета на директорите на Дружеството.

Одитният план на Функцията по „Вътрешен одит” в „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД за следващия отчетен период обхваща следните области:

- Оценка съответствието на дейността на Дирекция „Общо застраховане” с нормативните изисквания, общите и специалните условия по сключване на застрахователни договори от неговия ресор и определените тарифи;
- Адекватност и ефективност на въведените контроли, осигуряващи навременна и надеждна информация за вярно и точно осчетоводяване на стопанските операции в дейността на Дирекция „Финансово-счетоводна и човешки ресурси” с нормативните изисквания;
- Оценка и докладване съответствието на дейността на Дирекция „Ликвидация” с нормативните изисквания, общи и специални условия по ликвидация на щети, своевременното и коректно заплащане на застрахователните обезщетения, наличието на застрахователни измами, работата на вещи лица и оценка на щетите;
- Оценка съответствието на дейността на Дирекция „Правна” с нормативните изисквания, отговори на жалби и институции;

- Оценка съответствието на дейността на Дирекция „Маркетинг и продажби” с утвърдените нормативни изисквания;
- Оценка съответствието на дейността на Отговорния актюер с утвърдените нормативни изисквания по отношение на изчисляването и достатъчността на техническите резерви.

Лицата, които изпълняват Функцията по „Вътрешен одит“ в „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве“ АД, не са поели други ключови функции в Дружеството.

Б.6 Актюерска функция

Актюерското обслужване на „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД се извършва от отговорен актюер с призната правоспособност в областта на застраховането, който изпълнява актюерска функция в Дружеството. Актюерската функция изразява обосновано мнение относно взаимовръзките между подписваческата политика, презастрахователните договори и техническите резерви.

Актюерската функция координира изчисляването на техническите резерви и следи за идентифицирането на непоследователности спрямо изискванията, изложени в членове 76-83 от Директивата. В рамките на актюерската функция попадат и дейностите по оценка на последователността на вътрешните и външните данни, използвани при изчисляването на техническите резерви, привеждането им спрямо стандартите за качество на данните според Платежоспособност II, както и определяне на очаквания ефект от промените в данните и методологиите.

При осъществяване на своята дейност актюерската функция изпълнява и следните допълнителни задачи:

- оценява несигурността, свързана с направените при изчисляването на техническите резерви прогнозни оценки;
- гарантира, че застрахователните и презастрахователните задължения биват разпределени по хомогенните рискови групи с цел да се направи подходяща оценка на базисните рискове;

- отчита съответната информация, предоставена от финансовите пазари, както и общодостъпните данни за подписваческите рискове и гарантира, че те биват включени в оценката на техническите резерви;

Актюерската функция изготвя писмен доклад, който предоставя на управителния орган най-малко веднъж годишно.

Б.7 Възлагане на дейности на външни изпълнители

Прехвърлянето на дейност от „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД представлява трайно възлагане въз основа на писмен договор на отделни дейности за извършване от трети лица, които не са застрахователи и които по занятие осъществяват една или повече от следните дейности:

- оценка на застрахователния риск;
- определяне на застрахователната премия;
- установяване на настъпило застрахователно събитие;
- определяне размера на причинените вреди;
- управление на собствените средства и на активите, които служат за покритие на техническите резерви на застрахователя;
- прехвърляне на всички или на част от застрахователните рискове, покрити от Дружеството на презастраховател (пасивно презастраховане);

Прехвърлянето на дейности, извън изброените по-горе, не се допуска.

“ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД отговаря за прехвърлените дейности, като за свои действия. Дадена изнесена дейност не освобождава Дружеството от регулаторни отговорности и задължения към клиенти. „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД определя лице в рамките на Дружеството, което носи отговорност за изнесената ключова функция. Определеното лице отговаря на изискванията за пригодност и съответствие съгласно член 42 от Директивата.

Изборът на външен изпълнител се извършва от Съвета на директорите на „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД след внасяне на доклад от Изпълнителен директор, като

се спазват изискванията за конфликт на интереси относно всеки член на Съвета на директорите, всяко друго лице на ръководна длъжност, както и всяко друго лице, оправомощено да управлява или представлява застрахователя.

Оценката на доставчика на външни услуги обхваща:

- отчитане на финансово състояние и платежоспособност на дружеството подизпълнител за последните три финансови години, както и реализирани обороти;
- отчитане на евентуален кредитен рейтинг на дружеството подизпълнител;
- отчитане гъстотата на клонова мрежа на дружеството подизпълнител в страната и чужбина;
- отговаря ли дружеството подизпълнител на всички законови изисквания съгласно член 42 от Директивата за пригодност и съответствие на наетия доставчик на услуга за изпълнение на изнесена ключова функция.

Политиката за аутсорсинг на дейности на външни изпълнители включва следните етапи:

- разработване на предложение за аутсорсинг;
- сключване на договор с външен изпълнител;
- изпълнение на договора до изтичане на неговия срок;
- планове за действие в извънредни ситуации;
- стратегии за прекратяване на споразумението.

„ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД възлага на външни изпълнители оперативните функции по установяване на настъпило застрахователно събитие и определяне размера на причинените вреди по силата на сключени договори в писмена форма с кореспондентски дружества за страните-членки на споразумението „Зелена карта“.

Б.8 Друга информация

Дружеството не счита, че друга допълнителна информация може да бъде публикувана във връзка с по-доброто разбиране на настоящия доклад за платежоспособността и финансовото състояние към 31.12.2023 г.

В. Рисков профил

В.1 Подписвачески риск

Във връзка с основните приоритети на Дружеството, включващи защита на правата и интересите на притежателите на застрахователни полици, спазване на регулаторните изисквания и осигуряване на финансова стабилност, „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД възприема умерено консервативен подход по отношение на подписваческия риск, като в същото време работи за развитието на иновативни застрахователни продукти и усъвършенстването на вече съществуващите застраховки.

Брутната изложеност на Дружеството към подписвачески риск е в пряка зависимост от размера на спечелените премии, нетни от презастраховане, както и от резервите за предстоящи плащания, нетни от презастраховане, които Дружеството заделя. В резултат на увеличението на нетните спечелени премии и нетната най-добра прогнозна оценка на задълженията („НПОЗ“), експозицията на Дружеството по отношение на подписваческия риск през 2023 г. се увеличава спрямо 2022 г.

ПОДПИСВАЧЕСКИ РИСК ЕКСПОЗИЦИЯ	2023	2022
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Спечелена премия, нетна от презастраховане V_{prem}	167 230	131 922
НПОЗ на резервите за щети, нетна от презастраховане V_{res}	114 856	87 902

Експозицията към подписвачески риск подлежи на постоянен мониторинг, като периодично се извършват проверки на чувствителността на Дружеството към този риск чрез прилагането на модел, базиран на стандартната формула на ЕЮРА.

Контрол на подписваческата дейност се извършва чрез системни проверки на сключени полици, оценката на поетите рискове и съответствието им към тарифите и Общите условия на Дружеството, както и съблюдаване на въведените политики и

правила във връзка с оценката на щетите и образуването на адекватни по размер технически резерви.

С цел смекчаване на ефекта на подписваческия риск „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД прехвърля част от риска по силата на сключени презастрахователни договори с утвърдени презастрахователи, оценени с висок кредитен рейтинг от водещите агенции за външна кредитна оценка. През отчетната 2023 г., както и през следващата 2024 г., Дружеството продължава да поддържа активен сключения квотен презастрахователен договор, по силата на който се цедира 50 % от риска по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите за полици, издадени на територията на Република България. Непосредствен резултат от действието на квотния презастрахователен договор е ограничаване изложеността на Дружеството към подписвачески риск, който през 2023 г. е в размер на 56 441 хил. лв.

В.2 Пазарен риск

Пазарният риск произтича от флуктуации в пазарните цени на инвестициите на Дружеството, което би могло да окаже негативно влияние върху способността му да изплаща застрахователни обезщетения. По-конкретно пазарният риск е свързан с изменения в цените на акциите, лихвените проценти, цените на недвижимите имоти, спредовете над безрисковите лихвени проценти, валутните курсове, както и риска от пазарна концентрация.

Лихвен риск

Експозицията към лихвен риск произтича от придобитите през м. декември 2021г. инфраструктурни облигации, предоставения през 2023 г. заем и от презастрахователните възстановявания от активната страна на баланса, както и от технически резерви в пасива на баланса. Поради различната стойност и дюрация на бъдещите парични потоци, изложени на лихвен риск, при тяхното дисконтиране чрез прилагането на шокирани безрискови лихвени проценти, нито в сценария от покачване на лихвените проценти, нито в сценария от понижаване на лихвените проценти, се наблюдава отрицателен нетен ефект върху баланса. Лихвеният риск към 31.12.2023 г. е в размер на 0 лв. С оглед контролиране на лихвения риск, периодично се извършват проверки и наблюдения

относно моделите на плащане и постъпване на бъдещите парични потоци и несъответствията помежду им.

Риск, свързан с акциите

„ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД притежава инвестиции в акции в размер на 21 135 хил. лв. към 31.12.2023 г., в т.ч. участия в размер на 8 807 хил. лв. Всички акции в портфейла на Дружеството се търгуват на регулирани фондови борси, което осигурява тяхната висока ликвидност. Изключение прави позицията на дяловите участия в дъщерни предприятия в размер на 8 807 хил. лв. В края на 2022 г. Дружеството осъществи капиталова инвестиция, деноминирана в евро, в инвестиционен фонд, учреден и управляван в Люксембург. В края на 2023 г. Дружеството продаде капиталовата инвестиция във връзка със сключен договор за записване на нови корпоративни облигации, които се очаква да бъдат издадени през 2024 г. Тъй като прилаганата счетоводна политика от страна на Дружеството за признаване на финансови активи е на база на датата на сделката, Дружеството е признало стойността на вземането по въпросните облигации, които следва да бъдат издадени и съответно получени през 2024 г. Експозицията на Дружеството по отношение на риска, свързан с акции, намалява драстично през 2023 г., спрямо края на 2022 г.

РИСК, СВЪРЗАН С АКЦИИ ЕКСПОЗИЦИЯ	2023	2022
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Акции, търгувани на регулиран пазар	12 328	11 520
Дялови участия в дъщерни предприятия	8 807	8 226
Инвестиционни фондове	0	93 380

Риск, свързан с недвижимата собственост

Изложеността на риск, свързан с недвижимата собственост, е свързана с притежанието на недвижимо имущество. „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД разполага с инвестиционни имоти, както и с имоти за собствено ползване, на които се извършва оценка от независим оценител най-малко веднъж годишно, както и при всяка съществена промяна в конюнктурата на съответните имотни пазари.

РИСК, СВЪРЗАН С НЕДВИЖИМАТА СОБСТВЕНОСТ ЕКСПОЗИЦИЯ	2023	2022
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Инвестиционни имоти	23 537	21 396
Недвижима собственост за собствено ползване	4 356	3 332

Рискът се управлява чрез диверсификация на имотния портфейл, целяща избягване на териториална близост и концентрация на недвижимо имущество.

Риск, свързан с лихвения спред

Спред рискът представлява промяна в нетната стойност на активите на Дружеството, в резултат на определени промени в нивото на волатилност на кредитните спредове спрямо срочната структура на безрисковия лихвен процент.

„ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве“ АД притежава инфраструктурни корпоративни облигации в размер на 51 047 хил. лв., както и отпуснати заеми в размер на 14 034 хил. лв., представляващи експозиция към риск, свързан с лихвения спред. Инфраструктурните корпоративни облигации подлежат на шокиране с по-благоприятни рискови фактори, в сравнение с обикновените облигации. Дружеството-емитент на облигационната емисия притежава кредитен рейтинг, присъден от оторизирана агенция за външна кредитна оценка. „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве“ АД не притежава депозити, различни от парични еквиваленти, подлежащи на спред риск. Рискът, свързан с лихвения спред, на „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве“ АД към 31.12.2023 г. е в размер на 5 710 хил. лв.

Валутен риск

Валутният риск се изчислява като промяна в нетната стойност на активите в резултат на предварително дефинирани сценарии на внезапно повишение или внезапен спад на чуждестранната валута спрямо местната.

„ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве“ АД управлява риска, свързан с валутните курсове, чрез целева алокация на активите и пасивите в чуждестранна валута. Във връзка с целевото разпределението на инвестиционните активи, деноминирани в чужди валути, и ограничаването на експозициите в последните, Дружеството взе решение да не

подновява сключения в края на 2021 г. договор за валутна кол опция, нито да предприема други допълнително мерки относно смекчаване валутния риск. Размерът на валутния риск към 31.12.2023 г. е 515 хил. лв.

Риск, свързан с пазарна концентрация

Рискът от пазарна концентрация представлява загубата на основни собствени средства, която би възникнала в резултат на непосредствено намаление на стойността на активите, съответстващи на експозиция към едно лице. Като част от пазарния риск, рискът, свързан с пазарна концентрация, се отнася до инвестициите на Дружеството, а именно – акции, облигации и инвестиции в недвижимо имущество. „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД извършва своите инвестиции при спазване на принципа на благоразумния инвеститор. По този начин се осигурява диверсификация на целия портфейл от инвестиции, посредством въведените ограничения по отношение на дела на вложените средства по видове инвестиционни активи, процентния размер на всяка експозиция към един емитент или икономическа група в общия размер на инвестираните активи, териториалната концентрация на недвижимите имоти. Общата експозиция на Дружеството към риск, свързан с пазарна концентрация, е представена в таблицата по-долу:

РИСК, СВЪРЗАН С ПАЗАРНА КОНЦЕНТРАЦИЯ ЕКСПОЗИЦИЯ	2023	2022
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Акции, търгувани на регулиран пазар	12 328	11 520
Дялови участия в дъщерни предприятия	8 807	8 226
Облигации и заеми	65 082	51 373
Инвестиционни имоти и имоти за собствено ползване	27 893	24 728
Инвестиционни фондове	0	93 380
Общо	114 110	189 227

В.3 Риск от неизпълнение от страна на контрагента

Рискът от неизпълнение от страна на контрагента представлява рискът даден контрагент на Дружеството да не изпълни частично или напълно свое задължение, когато настъпи неговият падеж.

Съгласно Платежоспособност II изложеността на риск от неизпълнение от страна на контрагента произтича от възможността за неплащане на задължения към Дружеството от страна на:

- Презастрахователи – във връзка с вече дължими суми по щети или бъдещи плащания, свързани със заделените презастрахователни резерви;
- Банки и други финансови институции – във връзка с държани при тях средства;
- Застраховани лица;
- Застрахователни посредници и др.

Горепосочените експозиции се разделят на такива от тип 1 (първите две точки) и такива от тип 2 (вторите две точки), както е представено в долната таблица:

РИСК ОТ НЕИЗПЪЛНЕНИЕ ОТ СТРАНА НА КОНТРАГЕНТА ЕКСПОЗИЦИЯ	2023	2022
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Експозиции от тип 1	92 930	64 744
Експозиции от тип 2	136 441	27 492
Общо	229 371	92 236

Следва да бъде отбелязано, че във връзка с продажбата на капиталовата инвестиция по сключен договор за записване на нови корпоративни облигации, към 31.12.2023 г. Дружеството е признало стойността на вземането по въпросните облигации, които следва да бъдат издадени и съответно получени през 2024 г.

Мерките, които „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” възприема за смекчаване на риска от неизпълнение от страна на контрагента, са свързани с работа с презастрахователи с присъден „инвестиционен” кредитен рейтинг, както и с банки и други финансови институции с висока репутация и стабилни финансови показатели. По отношение на останалите експозиции, Дружеството извършва непрекъснат мониторинг на размера на задълженията на всеки контрагент, с цел предприемане на навременни действия при откриване на предпоставки за забава на плащането на дължимите суми или влошаване на присъдените им кредитни оценки, при наличие на такива. Към 31.12.2023 г. просрочените с над 3 месеца вземания на Дружеството са в размер на 696 хил. лв., произтичащи основно от един застрахователен посредник, с който е сключено споразумение и план за изчистване на неплатения баланс.

В.4 Ликвиден риск

Ликвидният риск произтича от възможността в даден момент „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД да не разполага с необходимите парични средства, с които да заплати своите падежиращи задължения.

Изложеността на Дружеството към ликвиден риск произтича основно от инвестициите в недвижими имоти, тъй като е налице възможност евентуалната им продажба да отнеме по-дълго време, за да бъде реализирана. В противен случай Дружеството рискува да пласира тези активи на цена под пазарната им стойност с цел незабавно посрещане на ликвидните нужди на компанията.

Ликвидният риск се оценява и наблюдава регулярно от Дружеството, за да се гарантира, че във всеки един момент от време са налице достатъчно свободни средства, за да се посрещнат както настъпили, така и предстоящи парични задължения.

Предпазливото управление на ликвидния риск предполага както поддържане на достатъчно количество парични средства и ликвидни ценни книжа, така и възможности за допълнително финансиране с кредити и за закриване на пазарни позиции.

В.5 Операционен риск

Операционният риск е рискът от загуба, произтичаща от недобре функциониращи вътрешни процеси, грешки на персонала, проблеми в информационната система, външни събития, провежданите правни действия от страна на Дружеството, както и от лоша репутация.

Оперативният риск се управлява чрез съблюдаване на всички законови и подзаконови нормативни актове, вътрешни правила за работа, методики, инструкции, указания, тарифи, общи и специални условия, заповеди и постигнати договорености с контрагенти, като достъпът на отделните длъжностни лица до информационната система на застрахователя се съобразява с техните функционални задължения и оторизационни подписвачески лимити.

Като част от операционния риск, репутационният риск представлява възможността от негативни публикации и изявления в средствата за масова информация, електронните медии и други, което да доведе до намаление на клиентската база и приходите или до завеждане на съдебни дела.

Ръководството на „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД минимизира този риск като поддържа коректни взаимоотношения с всички контрагенти, партньори, държавни и обществени институции и обръща специално внимание на качеството на обслужване и проблемите на клиентите си.

Оценката на оперативния риск съгласно стандартната формула по Платежоспособност II се основава на стойността на брутните технически резерви (без добавка за риск), както и на размера на спечелените премии през предходните дванадесет месеца и през дванадесетте месеца преди това. Експозицията на Дружеството през текущия и предходния отчетен период е представена в следната таблица:

ОПЕРАЦИОНЕН РИСК ЕКСПОЗИЦИЯ	2023	2022
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Брутни технически резерви (без добавка за риск)	254 076	181 137
Спечелена премия n	261 351	208 168
Спечелена премия n-1	199 780	187 154

Принцип на благоразумния инвеститор

„ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД инвестира всички свои средства съгласно принципа на благоразумния инвеститор по чл. 132 от Директива Платежоспособност II. Дружеството инвестира единствено в такива инструменти, чиито рискове може правилно да идентифицира, оценява, наблюдава, управлява, контролира и докладва. Крайна цел на спазването на тези изисквания е осигуряването на сигурност, качество, ликвидност и доходност на инвестиционния портфейл.

Активите за покритие на техническите резерви се инвестират, като се отразяват по подходящ начин естеството и дюрацията на застрахователните задължения и презастрахователните възстановявания, като се следват интересите на застрахованите.

В.6 Други значителни рискове

Дружеството е изложено и на стратегически и репутационен риск.

Стратегическият риск е рискът от неочаквана негативна промяна в стойността на Дружеството, породена от неблагоприятно въздействие на управленски решения по отношение на бизнес стратегии и тяхното изпълнение. Рискът отразява съвместимостта между стратегическите цели, бизнес стратегиите и използваните ресурси за постигане на целите.

Репутационният риск е риск от неочакван спад в стойността на Дружеството, причинен от спад в неговата репутация. Директен репутационен риск може да възникне в резултат на поведение на Дружеството, отразяващо се негативно на очакванията на заинтересованите страни.

„ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД оценява, анализира, наблюдава и управлява изложеността към стратегически и репутационни рискове и взаимовръзката им с другите съществени рискове.

ВОЙНАТА В УКРАИНА

Нападението на Руската Федерация над Република Украйна беляза 2022 година. Събитието разтърси из основи международния ред и доведе до значими политически и икономически последици. То сплоти разединения демократичен свят и постави Русия в дълбока изолация. Бяха наложени тежки икономически санкции, а хиляди западни компании бяха принудени да прекратят дейността си на територията на Руската федерация. Руската инвазия в Украйна доведе до най-големия конфликт в Европа от Втората световна война насам. Въпреки сериозния интензитет на войната и множеството жертви, шансовете за скорошно постигане на мир изглеждат малки. Това се дължи на факта, че условието за постигане на консенсус са териториалните претенции. Русия, която разполага с огромни ресурси, не може да си позволи да се оттегли без да е спечелила нищо, а западът не може да си позволи да допусне промяна на границите в Европа, постигната със сила. Поради това, войната ще бъде дълга и изтощителна, а мирът може да не бъде подписан в продължение на десетилетия след края на военните действия.

На фона на случващото се наблюдаваме множество сложни и стратегически ходове от всички страни, които ще променят геополитиката.

„ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве“ АД не предлага застрахователни продукти на териториите на Руската федерация и Украйна и не е извършвало преки и косвени инвестиции, свързани с двете страни. Наблюдаваните флукутации, породени от повишената волатилност на финансовите пазари, оказват временно неблагоприятно въздействие на финансовите показатели и, в частност, рентабилността на Дружеството. Към настоящия момент не са налице обстоятелства, налагащи съществени промени в бизнес модела на ДаллБогг. В Дружеството се осъществява мониторинг на икономическата и политическата конюнктура, следят се измененията в цените на основните суровини и се наблюдава тяхното отражение върху честотата и средния размер на щетата;

Дружеството не е издало застрахователни полици, пораждащи съществени експозиции и рискове, свързани с Руската федерация и Украйна, в т.ч. туристически застраховки. Дружеството извършва предварителен анализ и избягва сключването на полици, които по пряк или косвен път могат да бъдат повлияни от водените на територията на Украйна военни действия.

ИНФЛАЦИЯТА

В средата на 2022 г. бяха отчетени рекордни за последните 40 години темпове на растеж на инфлацията в световен мащаб. Това доведе до бързо затягане на паричните политики от водещите централни банки, посредством драстично увеличаване на основните лихвени проценти. Във връзка с предходното се наблюдаваха едновременни сривове на цените на дълговите и дяловите финансови инструменти на капиталовите пазари, което оказва сериозен натиск върху резултатите от инвестиции, особено при дружествата от финансовия сектор. В края на 2022 г. и през 2023 г. се отчетоха спадове в темпа на растеж на инфлацията. Въпреки това, увеличението на цените продължава да бъде значително по-високо от целевите 2 % и се прогнозира да остане така за по-продължителен период от време от първоначално очаквания.

В.7 Друга информация

Към 31.12.2023 г. Дружеството не счита, че друга допълнителна информация може да бъде публикувана във връзка с по-доброто разбиране на настоящия доклад за платежоспособността и финансовото състояние.

Г. Оценка за целите на платежоспособността

Г.1 Активи

Към 31.12.2023 г. „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД държи следните видове активи:

Активи, държани от Дружеството към 31.12.2023 г.	СП	Задължително смет. отчитане
Нематериални активи	0	468
Отсрочени данъчни активи	0	-563
Недвижима собственост, машини и съоръжения, притежавани за собствено ползване	4 356	3 144
Инвестиции (различни от активи, държани за обвързаните с индекс и с дялове в инвестиционен фонд договори)	95 719	97 947
Недвижима собственост (различна от тази за собствено ползване)	23 537	23 537
Дялови участия в свързани предприятия	8 807	11 034
Капиталови инструменти	12 328	12 329
Капиталови инструменти — които се търгуват на фондова борса	12 328	12 328
Облигации	51 047	51 047
Държавни облигации	0	0
Корпоративни облигации	51 047	51 047
Инвестиционни фондове	0	0
Депозити, различни от парични еквиваленти	0	0
Други инвестиции	0	0
Заеми и ипотечи	14 034	14 034
Заеми по полици	0	0
Заеми и ипотечи за физически лица	0	0
Други заеми и ипотечи	14 034	14 034
Презастрахователни възстановявания по силата на:	93 704	141 580
Общо застраховане и здравно застраховане, подобно на общото застраховане	93 704	141 580
Общо застраховане, с изключение на здравно застраховане	93 704	141 580
Застрахователни вземания и вземания от посредници	26 352	31 162
Презастрахователни вземания	4 692	0
Вземания (търговски, не застрахователни)	110 088	110 088
Парични средства и парични еквиваленти	40 767	40 767
Всички други активи, които не са посочени другаде	0	0
Общо активи	389 712	438 626

Според оценъчния режим на Платежоспособност II общият размер на активите на Дружеството към 31.12.2023 г. е 389 712 хил. лв., като принципите за оценка по класове активи са описани по-долу:

- Нематериални активи – нематериалните активи на „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве“ АД са пригодени единствено за дейността на Дружеството и не могат да бъдат продадени самостоятелно, както и не може да бъде определена надеждна пазарна стойност за същите или подобен вид активи. Поради тази причина,

стойността на нематериалните активи на Дружеството съгласно оценъчните принципи на Платежоспособност II е в размер на 0 лв. към 31.12.2023 г. Съгласно Международните стандарти за финансово отчитане („МСФО“) Дружеството оценява своите нематериални активи по историческа стойност, намалена с начислените амортизации и обезценки. Прилага се линеен метод на амортизация за полезния срок на живот на активите. Нематериалните активи не се преоценяват. Ръководството извършва годишни прегледи на подлежащите на обезценка активи и в случаите, когато балансовата стойност на актива е по-висока от неговата възстановима стойност, той се обезценява до възстановимата стойност. Стойността на нематериалните активи съгласно задължителното счетоводно отчитане към 31.12.2023 г. е 468 хил. лв.

- Отсрочени данъчни активи – към 31.12.2023 г. „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД не притежава отсрочени данъчни активи. Образуванията от предходните години отсрочени данъчни активи във връзка с неизползвани данъчни загуби са консумирани, вследствие реализираните положителни финансови резултати. Следва да бъде отбелязано, че за целите на рамката на отчетност на Платежоспособност II, стойността на отсрочените данъчни активи, се оценяват на база на изискванията на чл. 15 от Делегиран Регламент 2015/35, което представлява разликата между стойността на всички активи и пасиви между местната отчетност (МСФО) и изискванията на чл. 75 от Директива 2009/138/ЕО
- Недвижима собственост, машини и съоръжения, притежавани за собствено ползване – Стойността на позицията произтича от придобития през 2021 г. имот на адреса на управление на Дружеството, както и от притежаваното друго движимо и недвижимо имущество за собствено ползване, а също така и образувания съгласно МФО 16 Лизинг актив. Кореспондиращият образуван пасив по МСФО 16 Лизинг фигурира в позиция Финансови пасиви, различни от дългове към кредитни институции от баланса по Платежоспособност II. Активът и пасивът се пораждат от дългосрочен договор за наем.
- Недвижима собственост (различна от тази за собствено ползване) – Дружеството отчита този клас активи по пазарна стойност, придобита чрез оценка и описана в доклад от независим лицензиран оценител. Към 31.12.2023 г. недвижимата

собственост (различна от тази за собствено ползване) е в размер на 23 537 хил. лв.

- Дялови участия в свързани предприятия – „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД оценява инвестицията си в дялови участия в свързани предприятия съгласно метода на коригирания собствен капитал по чл. 13, параграф 3 от Регламент 2015/35. Методът отразява дела на превишението на активите над пасивите на свързаното предприятие, които се държат от предприятието, притежаващо дялово участие. При изчислението на превишението на активите над пасивите, същите се оценяват в съответствие с член 75 от Директива 2009/138/ЕО.
- Капиталови инструменти – които се търгуват на фондова борса – „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД прилага основния метод за оценка на активите, посочен в чл. 10, ал. 2 от Регламент 2015/35. Съгласно посочената методика Дружеството използва котираны пазарни цени на действащи пазари за същите активи. Справедливата стойност на капиталовите инструменти на „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД към 31.12.2023 г. е 12 328 хил. лв.
- Корпоративни облигации – Дружеството притежава инфраструктурни корпоративни облигации в лева, придобити през м. декември 2021 г. Използваната методика за определяне на справедливата стойност на корпоративните облигации е на база калкулация на индивидуален синтетичен рейтинг. Към 31.12.2023 г. стойността на корпоративните облигации възлиза на 51 047 хил. лв.

Дружеството определя пазарите, от които извлича пазарните оценки на капиталовите инструменти и държавните облигации, като активни въз основата на критерии, потвърждаващи високите изтъргувани обеми, високата честота на транзакциите, ниските bid-ask спредове.

- Депозити, различни от парични еквиваленти – Към 31.12.2023 г. „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД не разполага с депозити, различни от парични еквиваленти.\
- Заеми и ипотeki – В хода на 2023 г. Дружеството предоставя заем, попадащ в позицията за други заеми и ипотeki, който към 31.12.2023 г. е в размер на 14 034 хил. лв.

- Презастрахователни възстановявания/ Общо застраховане, с изключение на здравно застраховане – Дружеството изчислява своите най-добри прогнозни оценки за техническите си резерви бруто, без да се приспадат сумите, възстановими от презастрахователни договори и схеми със специална цел за алтернативно прехвърляне на застрахователен риск. Тези суми се изчисляват самостоятелно и се посочват в счетоводния баланс като актив. Резултатът от изчислението се коригира, за да се вземат предвид очакваните загуби в резултат на неизпълнение от страна на контрагента. Към 31.12.2023 г. Дружеството оценява презастрахователните си възстановявания на 93 704 хил. лв. в съответствие с посочените принципи. Презастрахователните предприятия, с които работи Дружеството, са с висок кредитен рейтинг и поради тази причина корекцията за неизпълнение е изключително ниска. Съгласно редовната счетоводна отчетност презастрахователните възстановявания се отчитат в актива на Дружеството и са в размер на 141 580 хил. лв. Разликата в стойностите по Платежоспособност II и МСФО се дължи на различие в методите за изчисление на техническите резерви и на презастрахователните възстановявания, основно по отношение на пасива за остатъчно покритие по МСФО 17 и премийния резерв по Платежоспособност II.
- Застрахователни вземания и вземания от посредници – Съгласно Насоки относно оценката на техническите резерви на ЕЮРА за целите на баланса по Платежоспособност II „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД третира като вземане единствено премиите, които са дължими за плащане до 31.12.2023 г., докато премиите с ненастъпил падеж се включват в изчислението на най-добрата прогнозна оценка на задълженията. Поради това, Дружеството извършва отписване на бъдещите премии, включени в изчислението на НПОЗ, свързани с премии, от застрахователните вземания. Също така следва да се отбележи, че, за разлика от Платежоспособност II, при която всеки застрахователен договор се признава на датата на издаването му, МСФО 17 изисква признаването на група от застрахователни договори да става на по-ранната от двете дати, а именно: датата, от която започва да тече застрахователното покритие и датата, на която става дължимо първото плащане на премия по полицата. Ръководството извършва

преглед за обезценка към края на всеки отчетен период и в случай на установяване на трудно събираеми и несъбираеми вземания се извърши обезценка.

- Презастрахователни вземания – Дружеството отчита вземания по сключени презастрахователни договори на стойност 4 692 хил. лв. Позицията по задължителното счетоводно отчитане липсва, поради това че разчетите с презастрахователите участват в определянето на резервите (актив/пасив за остатъчно покритие, както и актив/пасив за възникнали претенции) и спецификите на отчитане на нетна база на презастрахователните позиции и на база на парични потоци), съгласно изтикванията на МСФО 17
- Вземания (търговски, не застрахователни) – Търговските вземания първоначално се признават от Дружеството по справедлива цена, а впоследствие по амортизирана стойност, намалена с обезценка. Обезценката се признава в случай че съществува обективно доказателство, че Дружеството няма да бъде в състояние да събере всички дължими суми, съгласно първоначалните условия по отношение на съответния разчет. Сумата на обезценката е равна на разликата между балансовата стойност на вземането и сегашната стойност на очакваните бъдещи парични потоци. Когато търговско вземане е несъбираемо, то се отписва. Към 31.12.2023 г. ръководството на Дружеството е извършило преглед за обезценка на вземанията. В настоящата позиция е включено вземането по продадената капиталова инвестиция в инвестиционен фонд, учреден и управляван в Люксембург, деноминирана в евро, във връзка със сключен договор за записване на нови корпоративни облигации, които се очаква да бъдат издадени през 2024 г. Тъй като прилаганата счетоводна политика от страна на Дружеството за признаване на финансови активи е на база на датата на сделката, Дружеството е признало стойността на вземането по въпросните облигации, които следва да бъдат издадени и съответно получени през 2024 г. Не се наблюдава разлика между стойностите по Платежоспособност II и задължителното счетоводно отчитане.
- Парични средства и парични еквиваленти – Паричните средства и парични еквиваленти включват пари в брой и пари по банкови сметки. Средствата, включени в този клас, са на разположение за разпореждане от Дружеството във

всеки един момент по тяхната номинална стойност. Размерът на паричните средства и паричните еквиваленти към 31.12.2023 г. е 40 767 хил. лв.

- Всички други активи, които не са посочени другаде – Към 31.12.2023 г. всички активи на Дружеството са отнесени в основните категории активи и не са налице такива, непосочени другаде.

Г.2 Технически резерви

Съгласно задължителното счетоводно отчитане стойността на техническите резерви на „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД към 31.12.2023 г. възлиза на 374 630 хил. лв.

Според оценъчния режим на Платежоспособност II общият размер на техническите резерви възлиза на 261 355 хил. лв., като те са разпределени в следните категории:

- Технически резерви – общо застраховане
  - Технически резерви – общо застраховане (с изключение на здравно застраховане)
    - Технически резерви – общо застраховане (с изключение на здравно застраховане) – най-добра прогнозна оценка
    - Технически резерви – общо застраховане (с изключение на здравно застраховане) – добавка за риск
  - Технически резерви – здравно застраховане (подобно на общото застраховане)
    - Технически резерви – здравно застраховане (подобно на общото застраховане) – най-добра прогнозна оценка
    - Технически резерви – здравно застраховане (подобно на общото застраховане) – добавка за риск

Стойностите на техническите резерви на „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД към 31.12.2023 г. обобщено и по линии на бизнес са представени в таблиците по-долу:

Технически резерви към 31.12.2023 г.	СИ	Задължително смет. отчитане
Технически резерви — общо застраховане	261 355	374 630
Технически резерви — общо застраховане (с изключение на здравно застраховане)	260 897	374 584
Най-добра прогнозна оценка	253 632	0
Добавка за риск	7 265	0
Технически резерви — здравно застраховане (подобно на общото застраховане)	457	47
Най-добра прогнозна оценка	444	0
Добавка за риск	13	0

Вид застраховка	Най-добра прогнозна оценка	Риск маржин	Технически резерви СИ 31.12.2023
Застраховане във връзка с медицински разходи	404	12	415
Застраховане във връзка със защита на доходите	30	1	31
Застраховане във връзка с обезщетение на работниците	11	0	12
Застраховане на гражданска отговорност във връзка с моторни превозни средства	237 846	6 813	244 659
Друго застраховане във връзка с моторни превозни средства	1 275	37	1 312
Морско, авиационно и транспортно застраховане	32	1	33
Имуществено застраховане срещу пожар и други бедствия	147	4	152
Застраховане във връзка с обща гражданска отговорност	1 752	50	1 802
Кредитно и гаранционно застраховане	12 580	360	12 940
Застраховане във връзка с правни разноси	0	0	0
Оказване на помощ	0	0	0
Разни финансови загуби	0	0	0
Общо технически резерви	254 076	7 278	261 355

Принципите за оценка на техническите резерви, използвани от Дружеството, са описани по-долу:

- Технически резерви – общо застраховане

Съгласно чл. 77, ал. 1 на Директива 2009/138 стойността на техническите резерви е равна на сумата на най-добрата прогнозна оценка и добавка за риск, като при изчисляване на техническите резерви застрахователните и презастрахователните задължения се сегментират в хомогенни рискови групи най-малко по линии на бизнес по смисъла на Регламент 2015/35.

Разликата в размера на техническите резерви по общо застраховане съгласно оценъчните принципи на Платежоспособност II спрямо задължителното счетоводно отчитане е в размер на 113 276 хил. лв., с които оценката по Платежоспособност II е по-ниска.

Причината за възникване на тази разлика е разликата в методологиите за изчисление на резервите (премиен резерв и резерв за щети съгласно Платежоспособност II и пасив за остатъчно покритие и пасив за възникнали претенции съгласно МСФО 17), както и корекциите за риск (добавка за риск съгласно Платежоспособност II и корекция за нефинансов риск съгласно МСФО 17).

- Технически резерви – общо застраховане (с изключение на здравно застраховане) – най-добра прогнозна оценка

Съгласно изискванията на чл. 77 на Директива 2009/138 най-добрата прогнозна оценка се изчислява бруто, без да се приспадат сумите, възстановими от презастрахователни договори и от схеми със специална цел за алтернативно прехвърляне на застрахователен риск. Дружеството изчислява най-добрата прогнозна оценка за общозастрахователните задължения поотделно за премиения резерв и за резерва за неуредени застрахователни претенции, където по смисъла на чл. 36 от Регламент 2015/35 премиеният резерв се отнася до свързани с бъдещи претенции събития, покрити от застрахователни и презастрахователни задължения, попадащи в рамките на договора, докато резервът за неуредени застрахователни претенции се отнася до свързани с претенции събития, които вече са настъпили, независимо от това дали претенциите, произтичащи от тези събития, са били предявени или не. Към 31.12.2023 г. най-добрата прогнозна оценка за техническите резерви по общо застраховане (с изключение на здравно застраховане) е в размер на 253 632 хил. лв.

- Технически резерви – общо застраховане (с изключение на здравно застраховане) – добавка за риск

По смисъла на чл. 77, ал. 3 на Директива 2009/138 добавката за риск е такава, че да гарантира равностойността на техническите резерви на сумата, която се очаква да е необходима на застрахователните и презастрахователните предприятия за поемане и посрещане на застрахователните и презастрахователните задължения. В ал. 5 на същата Директива е посочено, че

добавката за риск се изчислява посредством разходите за осигуряване на допустими собствени средства, равни по размер на капиталовото изискване за платежоспособност, необходимо за гарантиране на застрахователните и презастрахователните задължения за периода на тяхното съществуване. Дружеството използва ставка за определяне на цената на тези допустими собствени средства, която е еднаква за всички застрахователи и е в размер на 6 %. Размерът на добавката за риск за техническите резерви по общо застраховане (с изключение на здравно застраховане) към 31.12.2023 г. е 7 265 хил. лв.

- Технически резерви – здравно застраховане (подобно на общото застраховане) – най-добра прогнозна оценка

Дружеството изчислява най-добрата прогнозна оценка на техническите си резерви по здравно застраховане, подобно на общото застраховане, по същата методология, както е описано по-горе по отношение на Технически резерви – общо застраховане (с изключение на здравно застраховане) – най-добра прогнозна оценка. Към 31.12.2023 г. най-добрата прогнозна оценка за техническите резерви по здравно застраховане (подобно на общото застраховане) е в размер на 444 хил. лв.

- Технически резерви – здравно застраховане (подобно на общото застраховане) – добавка за риск

Използваната методология е същата, както е описана по-горе относно Технически резерви – общо застраховане (с изключение на здравно застраховане) – добавка за риск. Размерът на добавката за риск за техническите резерви по здравно застраховане (подобно на общото застраховане) към 31.12.2023 г. е 13 хил. лв.

Основните допускания, използвани при изчисляване на най-добрата прогнозна оценка на резервите, са свързани с това, че Дружеството използва минала информация, исторически данни, като приема, че моделите на развитие на щетите ще се повторят и в бъдеще. Това обаче невинаги е така, поради непрекъснатите промени в икономическата,

правната, политическата, социалната и пазарната среда, които неминуемо се отразяват върху развитието на застрахователния портфейл. Ключовите области, в които е налице несигурност по отношение стойността на техническите резерви, са както следва:

- Изчисляване на резерва за висящи плащания – оценката на разходите за уреждане на щети е предмет на известна несигурност и неточност;
- Изчисляване на резерва за възникнали, но непредявени претенции – точното определяне на резерва, по подобие на гореспоменатия, също подлежи на известни колебания.

„Зад ДаллБогг: Живот и Здраве” АД управлява тези рискове и несигурности по отношение стойността на техническите резерви чрез следните действия:

- Извършване на регулярни прегледи на претенциите, вкл. проверки на отдела по ликвидация;
- Изграждане и поддържане на презастрахователни договори, с които се цели да се ограничат последиците от евентуално негативно развитие на щетите;
- Вътрешен контрол, чрез който се следи за спазване на горепосочените действия;
- Извършване на регулярни прегледи на щетите и резервите от отговорния актюер.

Дружеството не прилага изравнителна корекция, корекция за променливост, както и преходна срочна структура на безрисковия лихвен процент и преходно приспадане съгласно чл. 77 б, чл. 77 г, чл. 308 в, чл. 308 г от Директива 2009/138/ЕО.

„Зад ДаллБогг: Живот и Здраве” АД прилага описаната в Техническо приложение III от Насока относно оценката на техническите резерви опростена формула за получаване на най-добрата прогнозна оценка за премиен резерв на базата на оценка на комбинирания коефициент по отделно за всяка линия на бизнес с цел симулиране на процеса на развитие на премиения резерв:

$$BE = CR * VM + (CR-1) * PVFP + AER * PVFP$$

където:

BE = най-добрата прогнозна оценка на премиения резерв;

CR = оценка на комбинирания коефициент за вид дейност;

VM = мярка за обема на неполучените премии;

PVFP = настояща стойност на бъдещите премии;

AER = оценка на коефициента на разходите за придобиване

При изчисляване на добавката за риск Дружеството прилага подход, който се състои в опростяване при изчисляването на индивидуалните рискове или подрискове от обхвата на някои модули и подмодули на КИП. След това всеки подмодул се проектира на базата на различни опростени стойности с цел получаване на бъдещите КИП, използвани при калкулацията на добавката за риск.

Г.3 Други пасиви

Към 31.12.2023 г. „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД притежава следните пасиви:

Пасиви към 31.12.2023 г.	СИ	Задължително смет. отчитане
Резерви, различни от технически резерви	-	-
Задължения по пенсионни обезщетения	31	31
Депозити от презастрахователи	17 443	17 443
Отсрочени данъчни пасиви	6 234	-
Финансови пасиви, различни от дългове към кредитни институции	637	637
Застрахователни задължения и задължения към посредници	5 094	4 995
Презастрахователни задължения	7 041	-
Задължения (търговски, не застрахователни)	1 216	1 270

- Задължения по пенсионни обезщетения

Тук са отнесени резервите за покриване на очаквани бъдещи плащания, свързани с пенсионни обезщетения. Извършва се ежегодна калкулация на тези задължения въз основа на актюерски модел.

- Депозити от презастрахователи

През 2020 г. „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве: АД става страна по квотен презастрахователен договор, по силата на който част от получените премии биват задържани от Дружеството под формата на задържан депозит във връзка с резерва за

предстоящи плащания. Презастрахователният договор, във връзка с който е образувана конкретната позиция, е подновяван през всяка следваща година, вкл. и за 2024 г.

- Отсрочени данъчни пасиви

Съгласно чл. 15, ал. 2 на Регламент 2015/35 Дружеството оценява отсрочените данъци, различни от отсрочените данъчни активи, възникващи в резултат на преноса на неизползвани данъчни кредити и преноса на неизползвани данъчни загуби, въз основа на разликата между стойностите, приписани на активи и пасиви, признати и оценени в съответствие с член 75 от Директива 2009/138/ЕО, а по отношение на техническите резерви — в съответствие с членове 76—85 от посочената директива, и стойностите, приписани на активи и пасиви, признати и оценени за данъчни цели. При прилагането на принципите за оценка на активите и пасивите, заложи в чл. 75 от Директива 2009/138, както и на техническите резерви в членове 76-85 от същата директива, възниква отсрочен данъчен пасив в размер на 6 234 хил. лв. към 31.12.2023 г. В тази стойност е включен и отсрочен данъчен пасив съгласно задължителното счетоводно отчитане в размер на 563 хил. лв.

- Финансови пасиви, различни от дългове към кредитни институции

Стойността на позицията произтича от задължения, свързани с образувания съгласно МФО 16 Лизинг пасив. Кореспондиращият образуван актив по МСФО 16 Лизинг фигурира в позиция Недвижима собственост, машини и съоръжения, притежавани за собствено ползване от баланса по Платежоспособност II. Активът се поражда от дългосрочен договор за наем.

- Застрахователни задължения и задължения към посредници

Към 31.12.2023 г. Дружеството признава застрахователни задължения и задължения към посредници в размер на 5 094 хил. лв. По отношение на тази позиция съществува различие между посочената стойност по Платежоспособност II спрямо тази в счетоводните отчети на Дружеството. Съгласно Насоки относно оценката на техническите резерви на ЕЮРА за целите на баланса по Платежоспособност II „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД третира като задължение единствено застрахователните

задължения и задълженията към посредници, които са настъпили до 31.12.2023 г., докато задълженията с ненастъпил падеж се включват в изчислението на най-добрата прогнозна оценка на задълженията. Също така, следва да се отбележи, че, както и при застрахователните вземания и вземанията от посредници, за разлика от Платежоспособност II, при която всеки застрахователен договор се признава на датата на издаването му, МСФО 17 изисква признаването на група от застрахователни договори да става на по-ранната от двете дати, а именно: датата, от която започва да тече застрахователното покритие и датата, на която става дължимо първото плащане на премия по полицата.

- Презастрахователни задължения.

Дружеството притежава презастрахователни задължения на стойност 7 041 хил. лв. към 31.12.2023 г. Позицията по задължителното счетоводно отчитане липсва, поради това че разчетите с презастрахователите участват в определянето на резервите (актив/пасив за остатъчно покритие, както и актив/пасив за възникнали претенции) и спецификите на отчитане на нетна база на презастрахователните позиции и на база на парични потоци), съгласно изтикванията на МСФО 17.

- Задължения (търговски, не застрахователни)

Към 31.12.2023 г. „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД оценява своите търговски задължения на 1 216 хил. лв. Разликата между стойностите по Платежоспособност II и задължителното счетоводно отчитане се дължи на данък по полици, непризнати като такива по МСФО 17.

През отчетния период не са извършвани промени по отношение на използваните бази за признаване и оценка на пасивите от настоящата точка.

Г.4 Алтернативни методи за оценка

„ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД използва алтернативни методи за оценка за активите и пасивите, за които не са налични котирувани пазарни цени на действащи пазари за същите или сходни активи. По-конкретно, Дружеството прилага алтернативни методи

за оценка на недвижимото имущество, дяловите участия в дъщерни предприятия и корпоративните облигации. За недвижимото имущество се ползват услугите на независими външни оценители, които извършват оценката по признати методи и предоставят окончателен доклад. Дяловото участие в дъщерно предприятие се оценява по метода на коригирания собствен капитал съгласно член 13, параграф 1. б) на Регламент 2015/35. Инвестицията в корпоративните облигации се оценяват чрез модел, базиран на пазарната стойност на дълга, чрез определяне на индивидуален синтетичен рейтинг. Поради неналичието на котирани пазарни цени за недвижимото имущество и корпоративните облигации, притежавани от Дружеството, съществува вероятност получените оценки по алтернативните методи да се отклоняват от действителната стойност на активите. Тази вероятност е сведена до разумни нива, тъй като независимите оценители са задължени при извършването на оценки да спазват Кодекса за професионална етика на независимите оценители и принципите на независимост, обективност, безпристрастност и недопускане на предубеждение и конфликт на интереси, професионална компетентност, конфиденциалност, професионално поведение, почтеност и отговорност съгласно Закона за независимите оценители.

Г.5 Друга информация

Дружеството не счита, че друга допълнителна информация може да бъде публикувана във връзка с по-доброто разбиране на настоящия доклад за платежоспособността и финансовото състояние към 31.12.2023 г.

Д. Управление на капитала

Д.1 Собствени средства

ЗАД „ДаллБогг: Живот и Здраве“ АД, като неразделна част от своята бизнес стратегия и система за управление на риска, извършва оценки на общите си нужди по отношение на платежоспособност с оглед на своя специфичен рисков профил (собствена оценка на риска и платежоспособността). Собствената оценка на риска и платежоспособността е неделима част от бизнес стратегията и винаги се взема предвид

при стратегически решения на предприятието. Дружеството изготвя тази оценка редовно, както и незабавно след всяка значителна промяна в рисковия си профил.

Съгласно изискванията на Платежоспособност II Дружеството класифицира собствените си средства като собствени средства от първи, втори и трети ред. Размерът на собствените средства към 31.12.2023 г. е 90 661 хил. лв., разпределени в следните категории:

Собствени средства към 31.12.2023 г.	Общо	Първи ред - неограничени	Първи ред - ограничени	Втори ред	Трети ред
Обикновен акционерен капитал (включително собствени акции)	20 300	20 300		-	
Излишък от средства	-	-			
Резерв за равняване	70 361	70 361			
Сума, равна на стойността на нетните отсрочени данъчни активи	-				
Общо основни собствени средства	90 661	90 661	-	-	-
Общо допустими собствени средства за изпълнение на КИП	90 661	90 661	-	-	-
Общо допустими собствени средства за изпълнение на МКИ	90 661	90 661	-	-	-

- Обикновен акционерен капитал (включително собствени акции)

Към 31.12.2023 г. регистрираният капитал на дружеството е в размер на 20 300 000 лв., записан и изцяло внесен. Брой акции 20 300 000 с номинална стойност 1 лв. всяка една. Всяка акция има право на един глас, право на дивидент и на ликвидационен дял съразмерно на стойността ѝ. Това е обикновеният акционерен капитал на Дружеството, който напълно удовлетворява критериите в чл. 93 на Директива 2009/138 за позиции от първи ред, неограничен. Дружеството не притежава изкупени обратно собствени акции, които да попадат в рамките на тази позиция. Не съществуват различия в стойността на обикновения акционерен капитал по правилата на Платежоспособност II спрямо задължителното счетоводно отчитане.

- Резерв за равняване

Съгласно чл. 70 на Регламент 2015/35 резервът за равняване е равен на общия размер на превишението на активите над пасивите, намален с размера на средствата по ал. 1, а) – е) от същия член. Общият размер на превишението на активите над пасивите е

90 661 хил. лв. За да се изведе стойността на резерва за равняване от сумата на превишението се изважда позицията „Обикновен акционерен капитал (включително собствени акции)”. Размерът на резерва за равняване към 31.12.2023 г. е равен на 70 361 хил. лв. Част от този резерв се дължи на капиталови резерви, държани от Дружеството (фонд „Резервен” съгласно чл. 246 от Търговския закон), които покриват критериите за класификация като собствени средства от първи ред, но не са включени в никоя от позициите по-горе. Тук са включва и сумата на неразпределената печалба и размера на печалбата от текущия отчетен период, нетирани с непокритата загуба от предходни години.

Към края на предходния отчетен период – 31.12.2022 г., Дружеството е разполагало със собствени средства в размер на 78 714 хил. лева.

Към 31.12.2023 г. „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД разполага с допустими собствени средства в размер на 90 661 хил. лв. за покритието на КИП и на МКИ.

Д.2 Капиталово изискване за платежоспособност и минимално капиталово изискване

Капиталовото изискване за платежоспособност към 31.12.2023 г. е в размер на 82 568 хил. лв., а минималното капиталово изискване – в размер на 34 124 хил. лв.

Капиталовото изискване за платежоспособност е съставено от следните рискове:

- Пазарен риск
- Риск от неизпълнение от страна на контрагента
- Подписвачески риск в здравното застраховане
- Подписвачески риск в общото застраховане
- Операционен риск

Рискове	Капиталово изискване за платежоспособност
Пазарен риск	23 574
Риск от неизпълнение от страна на контрагента	26 538
Подписвачески риск в здравното застраховане	377
Подписвачески риск в общото застраховане	56 441
Диверсификация	(23 676)
Основно капиталово изискване за платежоспособност	83 253
Операционен риск	8 489
Способност на отсрочени данъци да покриват загуби	(9 174)
Капиталово изискване за платежоспособност	82 568

Дружеството е изложено на пазарен риск във връзка със своите инвестиционни и други активи. Рисковете, включени в модула на пазарния риск, са представени в следната таблица:

Пазарен риск	Капиталово изискване за платежоспособност
Лихвен риск	-
Риск, свързан с акции	4 358
Риск, свързан с недвижима собственост	6 973
Риск, свързан с лихвения спред	5 710
Риск от пазарна концентрация	18 114
Валутен риск	515
Диверсификация в рамките на модула за пазарен риск	(12 096)
Общо пазарен риск	23 574

Основните подмодули на пазарния риск, които съставляват капиталовото изискване за платежоспособност, са рискът от пазарна концентрация и рискът, свързан с недвижима собственост.

Експозицията на „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве“ АД към риск от неизпълнение от страна на контрагента произтича от държаните парични средства във финансови институции и презастрахователни възстановявания (тип 1), както и от застрахователните и търговските вземания (тип 2). Капиталовото изискване за платежоспособност с

разбивка по експозиции от тип 1 и експозиции от тип 2 е представено в таблицата по-долу:

Риск от неизпълнение от страна на контрагента	Капиталово изискване за платежоспособност
Експозиции от тип 1	6 876
Експозиции от тип 2	20 988
Диверсификация в рамките на модула за риска от неизпълнение от страна на контрагент	(1 326)
Общо риск от неизпълнение от страна на контрагента	26 538

Най-значимият компонент от капиталовото изискване за платежоспособност към 31.12.2023 г. е подписваческият риск в общото застраховане, произтичащ от несигурността и колебанията във връзка с размера на спечелените премии и образуваните технически резерви, възможността за прекратяване на полици, поради събития, независещи пряко от застрахователя, както и от изложеността към катастрофични събития.

Подписвачески риск в общото застраховане	Капиталово изискване за платежоспособност
Риск, свързан с определянето на премии и резерви	53 781
Риск от прекратяване	1 334
Катастрофичен риск	8 285
Диверсификация в рамките на модула на подписваческия риск в общото застраховане	(6 959)
Общо подписвачески риск в общото застраховане	56 441

Подписваческият риск в здравното застраховане, подобно на общото застраховане е съставен от същите подмодули, както подписваческият риск в общото застраховане. Поради по-ниския дял на линиите на бизнес, класифицирани като здравно застраховане, в портфейла на Дружеството, капиталовото изискване за платежоспособност, дължащо се на подписвачески риск в здравното застраховане, към 31.12.2023 г. е в размер на 377 хил. лв.

Операционният риск съгласно стандартната формула, приложена от Дружеството, е базиран върху изчисления въз основа на техническите резерви и въз основа на спечелените премии. Операционният риск към 31.12.2023 г. е на стойност от 8 489 хил. лв.

Дружеството не използва опростени изчисления по отношения на модулите и подмодулите на риска от стандартната формула, като не са прилагани специфични за предприятието параметри.

При изчисляване на минималното капиталово изискване, „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД използва следните входящи данни:

- Най-добра прогнозна оценка на задълженията, нетна от презастраховане;
- Брутен премиен приход, нетен от презастраховане, за предходните 12 месеца.

Линия бизнес	НПОЗ	БПП, нетен от презастр.
Застраховане във връзка с медицински разходи	404	1 064
Застраховане във връзка със защита на доходите	30	112
Застраховане във връзка с обезщетение на работниците	11	37
Застраховане на гражданска отговорност във връзка с моторни превозни средства	153 475	189 422
Друго застраховане във връзка с моторни превозни средства	1 275	1 796
Морско, авиационно и транспортно застраховане	13	32
Имуществено застраховане срещу пожар и други бедствия	-	537
Застраховане във връзка с обща гражданска отговорност	726	275
Кредитно и гаранционно застраховане	4 480	17 749
Застраховане във връзка с правни разноски	-	-
Оказване на помощ	0	7
Разни финансови загуби	-	-
Общо	160 413	211 029

Изчисленият на основата на тези данни резултат се ограничава в интервала от 25 % до 45 % от капиталовото изискване за платежоспособност. Накрая се прилага абсолютна минимална долна граница в размер на 7 400 000 лв., под която минималното капиталово изискване не може да пада. МКИ към 31.12.2023 г. е в размер на 34 124 хил. лв., което представлява увеличение с 12 993 хил. лв. спрямо МКИ през предходния отчетен период, към края на който МКИ е в размер на 21 131 хил. лв.

Д.3 Използване на подмодула на риска, свързан с акции, основаващ се на срока, при изчисляването на капиталовото изискване за платежоспособност

„ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД не използва подмодула на риска, свързан с акции, основаващ се на срока, съгласно чл. 304 от Директива 2009/138/ЕО, за изчисляване на своето капиталово изискване за платежоспособност.

Д.4 Разлики между стандартната формула и всеки използван вътрешен модел

„ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД използва стандартната формула при изчисляването на капиталовото изискване за платежоспособност и не прилага пълен или частичен вътрешен модел.

Д.5 Нарушения на минималното капиталово изискване и нарушения на капиталовото изискване за платежоспособност

През текущия отчетен период „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве“ АД не нарушава минималното капиталово изискване, нито капиталовото изискване за платежоспособност. Дружеството очаква и през 2024 г. да поддържа стабилна капиталова позиция, като във всеки един момент отговаря на минималното капиталово изискване и на капиталовото изискване за платежоспособност.

Д.6 Друга информация

Към 31.12.2023 г. Дружеството не счита, че друга допълнителна информация може да бъде публикувана във връзка с по-доброто разбиране на настоящия доклад за платежоспособността и финансовото състояние на „ЗАД ДаллБогг: Живот и Здраве” АД.